

MARKO

Xoão Kapatxisareri Sāpiretakiti

(Mateo 3.1-12, Arókasi 3.1-20, Xoão 1.19-28)

1 ¹Ia Xesosi Kristo iokanapirena erekari. Teoso ākiri itxaua Xesosi.

²Teoso sākire sāpiretakani iōkatsopataria ia:

Niokanatariko niokanapirena aniākari kākitemoni kimapori oeretini īkapani pite uai apokini apisa.

³Iua auako āparaā makipakaniātaā. Isāpirenauatako:

“Hōeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika.

Itīkaāpo erekari hīkamako iua napini īkapani,” itxa iua.

Itxa Teoso sākire iōkatsopatakori kitxakapirīka.

⁴Ikara atoko Xoão kapatxisareri āparaā makipakaniātaā aua. Ipatxisatakasaakiri kākiti, isāpiretari ia pirena:

—Hītakanapariko maerekati hīkamakiti. Hīpatxisataākako.

Ininiā Teoso makatxakariko maerekati hīkamakiti —itxa Xoão kapatxisareri.

⁵Ikinimane kākiti Xotéia auakani Xerosareē sitatxiti auakani pakini sari Xoāomoni isākire ikenakotinina īkapani. Ninoa sāpiretakasaakiri maerekati ikamakitina, ipatxisatana uini Xotão inakoriātaā.

⁶Xoão takari imāka kamero piti kamakori. Itakari ipakiomatare pirātxi mata kamakori. Inikari txītxiri. Mapaā itxima. ⁷Iua txari kākitemoni:

—Nota poiāori. Nota tikini apokako apiatakari. !Apakata nikapotoreēkiniua iua takote ikiti mata nimakatkakini īkapani, kotxi nota poiāoka. Iua apiata. ⁸Nota patxisatai āparaānokara. Iua

patxisataiko Erekarí Matamatakotiã. Iuasaaki hĩte apakapariko Erekarí Matamatakoti.

Xesosi Patxisatiko Pirena

(Mateo 3.13-17, Arókasi 3.21-22)

⁹Iuasaaki Xesosi apoka Nasaree sitatxiti, Kariréia tōpamoni. Iuasaaki Xoão kapatxisareri patxisatari iua uini Xotão inakoriãtaã. ¹⁰Xesosi kanĩkiitakasaaki, iua itikari iaxiti takakini. Iuasaaki Erekarí Matamatakoti katxaka kamoã katxakini atoko. Iua nopini apoka. ¹¹Iuasaakipeka Teoso iaxitikiri txari:

—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama.

Satanasi Atamakaerekatiniri Xesosi

(Mateo 4.1-11, Arókasi 4.1-13)

¹²Iuasaaki Erekarí Matamatakoti iokanatarí Xesosi ãparaã makipakaniãtaã. ¹³Iuaãtaã ikaikota koarẽta õti. Iuasaaki Satanasi atamakaerekatari iua. Iuaãtaã auari kaxipirini kaneenamarini. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini nĩkatari Xesosi.

Xesosi Mipotorikiniri Iparĩka Kariréia Tōpa

(Mateo 4.12-22, Arókasi 4.14-15)

¹⁴Xoão kateia ãki takikosaaki, Xesosi sari Kariréia tōpamoni. Iuaãtaã isãpiretari Teoso iokanapirena erekarí, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. ¹⁵Itxari:

—Teoso keto apopeka. Iua auĩtetxi ininiua apokaãpotapeka. Ininiã hĩtakanapariko himaerekani. Hãuikariko Teoso iokanapirena erekarí —itxa Xesosi.

¹⁶Xesosi tĩpokota Kariréia poati tĩniã. Iuasaaki atamatana ipi hetxi takakani, Simão Petro, itari Átree pakini. Iua atamatana itakinirina hetxi. ¹⁷Ininiã Xesosi txana:

—Uatxa masa notakata. !Himaĩkaikariko ximaki. Átiã hĩparĩka auako. Nisãkire hĩsãpiretako kãkitimoni —itxa.

¹⁸Ininiã iuasaaki ninoã takanapari hetxi, sa itxana Xesosikata.

¹⁹Apikomoni ninoã saãpota. Itikana Txiako, itari Xoão pakini. Ninoã Sepeteo anaakori. Kanauã miramanerí ãki auanãtana iuasaaki. Hetxi iotsaãnãtana. ²⁰Iuasaaki iua akiritana ninoã. Ininiã

ninoa takanapari iri, iri nitiriakori pakini kanaua āki. Eereka isana Xesosikata.

Kiki Maerekati Matamatakoti Auaītotakiti

(Arókasi 4.31-37)

²¹Xesosi imoianariakorikata apoka Kapanaoō sitatxiti. Ininiā tomatiko ōtisaaki Xesosi sari aiko Xoteo apotiitiniātaāua oerekarauatini ĩkapani. ²²Iua sākire kenakotakani tsorĩkaāta, kotxi kona kaiōkatsoparerini atokoni !itxa. Iua oerekakiti sākiretxiti pataparari, kotxi !isāpiretari āti koerekareri sākire apanakini kaiōkatsoparerini atoko. Iuaka sākirekara isāpireta.

²³Iuasaaki aiko āki Xoteo apotiitiniātaāua aua kiki maerekati matamatakoti auakiti. Iua akiripoakata:

²⁴—Xesosi Nasaree sitatxitikiri. Kipa pinireka atemoni? Pite ina ate pixipokini ĩkapanikani? Erekarinoka kamakarii. Teoso nakiti pitxaua —itxa.

Ikara atoko iua akiripoakata, kotxi iua maerekati matamatakoti pĩkari Xesosi.

²⁵Ininiā Xesosi itapararitika txari:

—Piotoka. Pitakanapariko ere kiki ĩto.

²⁶Iuasaaki maerekati matamatakoti iōkokaītotari. Ikatxakasaaki, akiripoakata.

²⁷Kākiti iuaātaā auakani tsorĩkaāta. Iuasaaki imisākiretakakauana:

—Kiripa? Atxiīti oerekakori sākiretxiti amaneri apopeka? Iua sākire kaposotiireri. Ipaniātakiti maerekati matamatakoti kamapeka —itxanātana.

²⁸Ininiā ikara pirena iaripireta ikini Kariréia tōpati.

Xesosi Makananitiniro Simão Petro Imakiro

(Mateo 8.14-15; Arókasi 4.38-39)

²⁹Ininiā Xesosi, Txiako, Xoão pakini takanapakasaakiri aiko Xoteo apotiitiniātaāua, isana Simão, Ātree pakini aapokomoni.

³⁰Iuasaaki Simão imakiro apoomata. Osirĩkanāta. Ininiā ninoa sāpiretari Xesosi oamianare. ³¹Ininiā Xesosi sari oamoni. Imaĩkaro ouako. Ōkitikaro. Iuasaakipeka oāpoomare !auaika. Ininiā opotorika oparĩkauatini, ninoa kiena okamini ĩkapani.

Xesosi Makananitinina Amianatakani

(Mateo 8.16-17; Arókasi 4.40-41)

³²Ininiã mapiãnikata kãkiti minana ikinipoko amianatakani, maerekati matamatakoti auaĩtotakini pakini iuamoni. ³³Ininiã ikinimane iua sitatxi auakani apotiitaua aapokotxi tore takote. ³⁴Ininiã Xesosi makananitana itomaneri amianatakani. Kaiãopokori amianari auakini imakananita. Apaka omitikana itomaneri maerekani matamatakoni. Iuasaaki !auiritana ninoa sãkirauatini, kotxi ninoa imarotari Teoso ãkiri ininiua Xesosi.

Xesosi Sãpiretiniri Teoso Sãkire

(Arókasi 4.42-44)

³⁵Íkanõkapanika mapiãpanika Xesosi õkitikaua. Itakanapari aapokotxi. Iuanoka sari kãkiti mauakaniãtaã iri iaxitikiri imisãkiretini íkapani. ³⁶Eereka Simão imoianariakorikata sari Xesosi initinina íkapani. ³⁷Ninoa apokasaakiri, itxana:

—Ikinimane nitai —itxarina.

³⁸Xesosi apakapapiretana:

—Masa ãtiãtaã kãkiti aapokomoni. Iuaã nisãpiretariko Teoso sãkire, kotxi ikara atoko itxa nipaĩka kãkitimoni. ³⁹Xesosi sari ikini Kariréia tõpa. Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isãpiretari Teoso sãkire. Apaka omitikana maerekani matamatakoni kãkiti ãtoã auakani.

Kiki Maere Matati

(Mateo 8.1-4, Arókasi 5.12-16)

⁴⁰Amianatakari maere matati apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. Iua iteene amanaãri:

—Nimarotari, pinirekiniãri piposotari erekape pitxĩkitakinino —itxa.

⁴¹Ininiã iuasaaki Xesosi iteene tiretari iua. Itakari iuako iua nopini. Itxari:

—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai uatxa.

⁴²Iuasaakipeka amianari !auaika. Erekapekari iua.

⁴³Xesosi iokanatarari iua. Iuasaaki isãpiretari iua:

⁴⁴—Kona pisãpiretapiri apanakini pitemoni nikamakiti. Uatxa merepanika pisa sasetotxiakorimoni. Poerekari piĩto ninoamoni. Eereka pikamariko Moisesini paniãtakiti. Ikara atoko oerekari kãkiti atõ erekapeka pinini —itxari.

⁴⁵Iuaritika isãpiretapikari Xesosi kamakiti. Ininiã iaripireta ikara pïrena. Ikara xika Xesosi !liposotaika isini aapokotximoni. Ikaikota kãkiti mauakaniãtaã. Iuaritika kãkiti sari iuamoni.

Matïpokotakati Pirena

(Mateo 9.1-8; Arókasi 5.17-26)

2 ¹Eereka mapaõtipeka inaka atoko iuaïkana Xesosi Kapanaoõ sitatxiti apoka itxa. Iaripireta Xesosi inirimane aapoko apokini. ²Iuasaakipeka mirikiniti kãkiti apoka iuamoni, ininiã iua aapokotxi xãpoka. Apotiitauana ïronakikoãtaã apaka. Ininiã !apakata apanakini kãkiti ïroini aapokotxi ãki. Iuasaaki Xesosi sãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni. ³Iuasaaki ipi ipi pakini kikiakori minari matïpokotakati. ⁴Kãkiti itomaneri ïronakikoãtaã aua, ininiã kona iposotarina Xesosi takote apokinina. Ininiã aapokotxi nopini, Xesosi manapi ninoa sonatari iua matïpokotakati iokatxakinina tïkane Xesosimonikari. Iposo atoko isikakaãpotarina iua manapi. ⁵Xesosi imarotari ninoa atão auikiniri iua sãkire. Ininiã Xesosi txari matïpokotakatimoni:

—Namarite, pimaerekani makatxakapeẽkaika —itxa.

⁶Iuasaaki ãtikaka kaiõkatsopareriakori topãkanãta iuaã. Ixirikaãnãtana. Ixiniiremoninani:

⁷—Kinirepa ia kiki ikara atoko itxa? Maerekati isãpiretakiti, kotxi Teosonanira posotari imakatxakiniri kãkiti maerekani —itxa ninoa sãkire.

⁸Iuasaakipeka Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ãkixiniireãna. Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kininiãpa ikara atoko hïtxa xinireta? ⁹Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari !himarotari imaerekani atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa,” nininiã, iuasaaki himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hïtikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini ïkapani, niposotiire iua nõkitikini ïkapanitxikana. ¹⁰Ininiã uatxaika noerekai hïte, Teoso iokanatano nota hïtari iaxitikiri ïkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ïkapani —itxana kaiõkatsopareriakori.

¹¹Ininiã matïpokotakatimoni itxa:

—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa.

¹²Iuasaakipeka iua õkitikaua. Ikosekari isirimata. ïkorape itxa ikinimane okiãtaã. Imakinika kãkiti tikoka.

—Peerekari Teoso kamakiti. Kona mitxi ate itikari ĩkora atoko inakari —itxanātana kākiti.

Mateo Pirena

(Mateo 9.9-13; Arókasi 5.27-32)

¹³Ininiã iuaĩkana isari ipoamoni. Kaiãopokori kākiti apotiitaua iuakata. Iuasaaki oerekana ninoa. ¹⁴Isaãpotakasaaki, atamatori Arevii inakori. Āti iuãka Mateo inaãka. Aopeo inakori ākiri itxaua iua. Iitopãkanãta auĩtetxiakori txineirote apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:

—Masa notakata.

Iuasaakipeka õkitikaua, Xesosikata sa itxa.

¹⁵Eereka Xesosi nipokota Arevii aapoko. Itori auĩtetxiakori txineirote apakapakani, itori apanakini maerekani, topãkanãta Xesosi takote, imoianariakori takote pakini. Kaiãopokori kākiti aua iuasaaki, kotxi kaiãopokori kākiti Xesosikata sikani. ¹⁶Pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini itikari Xesosi auĩtetxiakori txineirote apakapakanikata, apanakini maerekanikata pakini inipokotini. Ininiã kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini pimaãna Xesosi moianariakori:

—Kinirepa hinipokota auĩtetxiakori txineirote apakapakanikata, maerekanikata? —itxana.

¹⁷Xesosi ikara ikenakotakasaaki, itxana:

—Kākiti mamianatakani kona nirekari kākiti pinĩtxi imarotakari. Amianatakaninokara nirekari pinĩtxi imarotakari. Nota uai apoka maerekani nakiritini ĩkapani, imaerekanina itakanapinina ĩkapani. Kona nakiritari kākiti “atão inakari kamakani” uãkatakaniua — itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko ĩkapani

(Mateo 9.14-17; Arókasi 5.33-39)

¹⁸Āti õti Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Iuasaaki kākiti pimaãri Xesosi:

—Kinirepa Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani, txamari pite moianariakori kona ikara atoko !itxana.

¹⁹Ininiã Xesosi:

—Kiiniri kākiti ñtanorouatakasaaki, ñtanorouatakari aua iuaã, ininiã kona kākiti takanapari inikini iusaaki. Kona iua ñtanorouatakari nirekari kākiti natxitini. Ininiã iua auakasaaki ninoakata, ikinimane nipokota.

²⁰Ininiã nota ñtanorouatakari atoko nitxa. Nota auakasaaki nimoianariakorikata, kona itakanaparina inikinina Teoso imisäkiretinina ñkapani. Ñti õti nota !auaika nimoianariakorikata. Iusaakiikarako itakanaparina inipokotinina Teoso imisäkiretinina ñkapani.

Amaneri Măkatxi Pirena

²¹Kona kākiti tăpanetari măkatxi kitxakari măkatxi mata amaneriã. Măkatxi mata amaneri itxikika, ininiã kitxakari tsorakita.

Amaneri Sako Aamata Kamakori

²²Kona kākiti takari iãriã amaneri sako kitxakari aamata kamakori ãki. Itakiniãri, koanatchi kitxakari aamata kamakori tsorakita, ininiã iãriã xikepoata, ininiã koanatchi !kikeikari. Sako amaneri ãki itakaãka iãriã amaneri. Iua atokokana kona hĭkoketari kitxakari sãkiretxiti amaneri sãkiretxitikata.

Tomatiko Õti Pirena

(Mateo 12.1-8; Arókasi 6.1-5)

²³Tomatiko õti Xesosi imoianariakorikata napaãpota kikio triko takikoãtaã. Ininiã ninoa makatxakaro triko iki mapaki inikinirona ñkapani. ²⁴Pariseoakori atamatana, ininiã itxarina:

—Kinirepa ninoa parĭkauata tomatiko õtisaaki? —itxana.

²⁵Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Kona hătatsopatapanikari Taviini kamakiti? Iua, imoianariakorikata natxitikasaaki, kona himarotatari ikamakiti? ²⁶Iua ĭroã Teoso misäkiretikoãtaã. Apiataa inakori sasetotxi auĭte apiatakari iusaaki. Iuaã Tavii nikari komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini !auiritaãka inikiniri. Txamari Tavii sikari imoianariakori inikinina ñkapani.

²⁷—Tomatiko õti kamaãka, kākiti ĭto ereka inini ñkapani. Kona kākiti kamaãka tomatiko õti auini ñkapani. ²⁸Nota hĭtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireĕkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

Motĩkauakotakari Pirena
(Mateo 12.9-14; Arókasi 6.6-11)

3 ¹Iuaĩkana Xesosi imoianariakorikata ĩroã aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Iuaã apokari kiki motĩkauakotakari. ²Ininiã iuaã auakani txari

—Atxiĩti iua erekapeka txĩkitakari motĩkauakotakari uatxa tomatiko õtisaaki?

Ninoa xinikari ikara atoko inini, kotxi ninoa kinirão apoĩtaka txari Xesosi. ³Ininiã Xesosi akiritari iua motĩkauakotakari:

—Uaimoni pina —itxari.

⁴Iposo atoko ipimaãna iuaã auakani:

—Kipa atão Teoso paniãtaua akamini tomatiko õtisaaki? Maerekati akaminikani? Erekari akaminikani? Ipaniãtataua ãti amakananitini? Ipaniãtataua ãti aõkini?

Txamari ninoa !kasãkirena. ⁵Xesosi atamatana. Iuusaaki inaiataua, iuaritika imatinaniuata, kotxi ninoa !nirekari atão imarotinina. Ininiã Xesosi txari iua motĩkauakotakari:

—Pisirĩkauakota —itxari.

Ininiã itamẽkauakota. Erekape itxa iuako. ⁶Ininiã pariseoakori potorika iuaã. Isana Erotxi sãkire auiãkanimoni. Iuaãtaã ninoa xinikari Xesosi okaenetinina.

Itori Amianatakani Sari Xesosimoni

⁷Ininiã Xesosi sari Kariréia poamoni. Iuusaaki itori kãkiti Kariréia tixinikini, Xotéia tixinikini pakini sari iuamoni. ⁸Xerosareẽ sitatxitikini, Itoméiakini, Xotão ipiniãkini, Txirokini, Sitoõkini pakini sari iuamoni. Ninoa kenakoenetari ikamakiti, ininiã iuamoni isana. ⁹Ininiã ipaniãtana imoianariakori:

—Kanaua himina, kotxi kaiãopokori kãkiti katikaãpotano. Ininiã kanaua ãki niereẽtaua —itxa Xesosi.

¹⁰Iuusaaki kaiãopokori kãkiti erekapeka itxĩkitakapeka. Apanakini amianatakani nirekakari imaãtakinirina Xesosi, erekapeka ininina ĩkapani. Ininiã ikatikaãpotarina Xesosi, kotxi kaiãori kãkiti. ¹¹Maerekati matamatakoti auakini atamatakasaakiri Xesosi, irikana Xesosi apisatoõ. Akiripoatana:

—Teoso ãkiripitikai pite.

¹²Ininiã Xesosi kona auiritana ninoa: “Teoso ãkiripitikai,” ininina.

Xesosi Mereëna Tosi Imoianariakori

(Mateo 10.1-4; Arókasi 6.12-16)

¹³Iposo atoko Xesosi sari õtanoxiratarimoni, akirita itxana inirekaãkini. Ininiã ninoa sari iuamoni. ¹⁴Ininiã iua mereëna tosi kikiakori iuakata kaikotakani tĩkane, Teoso sãkire sãpiretakani ĩkapani. ¹⁵Iua sikari iposotiire ninoamoni, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ĩkapani, apaka maerekati matamatakoti omitikinina ĩkapani. ¹⁶Ininiã akiritari Simão. Xesosi takauãkatari Simão ãti iuãka. Petro itxaua. ¹⁷Akiritana Txiako, itari Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Xesosi takauãkatana ninoa Poanexi. Poanexi Popĩkari sãkireẽ “Ikarokirauari anaakori.” ¹⁸Akiritana ãtree, Piripi, Patoromeo, Mateo, Tomee, Txiako pakini. Aopeo ãkiri itxaua iua Txiako. Akiritana Tateo, Simão pakini. Homano omanatakari iua Simão. ¹⁹Akiritari Xotasi Isikariotxi inakori apaka. Xesosi mĩkapiritakari itxaua iua Xotasi Isikariotxi. Pakini Xesosi akiritakini imoianariakori ininiuana ĩkapani.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko

(Mateo 12.22-32; Arókasi 11.14-23; 12.10)

²⁰Iuaĩkana ãti aapokotxitimoni isa Xesosi, imoianariakorikata. Iuasaaki mirikiniti kãkiti iuaĩkana apotiitaua. Ikara atoko ininiã kona ninoa nipokota. !Apakata inipokotinina, kotxi mirikiniti kãkiti aua iuaã. ²¹Xesosi nirimane kenakotari kãkiti apotiitiniua iuakata. Ininiã isana iua apinina ĩkapani.

—Imapitxiritapeka —itxana.

²²Kaiõkatsopareriakori Xerosareẽ ĩkani apoĩtari Xesosi maerekati ikamini. Ninoa sãkire:

—Peosepoo inakori auaitotari iua. Ininiã Peosepoora omitikari maerekati matamatakoti —itxana.

Peosepoo Satanasi itxaua. Apanakini sãkire:

—Maerekani matamatakoni auĩte sikaposotiiretari Xesosi maerekati matamatakoti omitikini.

²³Ininiã Xesosi akiritari kãkiti isãkire ikenakotinina ĩkapani. Sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa. Ipimaãna:

—Natokopa itxa Satanasika omitikiniua? ²⁴Auĩtetxi tixine auakani naiatakakiniãua, ixipokaãkanako. ²⁵Kãkiti aapoko ãki auakani ninoakakarika neenamauatiniã, ixipokaãkanako

apaka. ²⁶Iua atokokana, Satanasi nitiriakori, ninoakakarika naiatakakiniäua, Satanasi tapara xipokako.

²⁷—Kona käkiti iroã kiki mitapoari aapoko äki iitiriuatini iġapani. Kinirão iitiriuatata, ininiã iaxirikari mitari mitxi. Iposo atoko inirekaäkiti iitiriġka.

²⁸—Ari, atãopitikara nota txai hġte. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati käkiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. ²⁹Txamari atipekana maerekati kamakari aua. Erekari Matamatakoti misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. Ikara atoko inakani inikoriãriko imisiritiko maerekani misiritikoãtaã —itxa Xesosi.

³⁰Xesosi ikara atoko itxa, kotxi pariseoakori txari: “Iua auari maerekati matamatakoti.”

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46-50; Arókasi 8.19-21)

³¹Iuasaaki itariakori inorokata apoka porikiti. Ipaniãtarina äti akiritiniri Xesosi. ³²Iuasaaki itori käkiti topãkakani äkitari Xesosi. Isãpiretarina:

—Pitariakori, pinoro apaka porikiti aua. Initanãtai —itxarina.

³³Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Kiripa nitariakori, ninoro pakini?

³⁴Iua atamatana itakote topãkakani:

—Hãtamata, uai aua ninoro, nitariakori pakini. ³⁵Teoso nireëkiti kamakani nitariakori, nitaroakoro, ninoro pakini itxauana —itxa Xesosi.

Katakareri Pirena
(Mateo 13.1-9; Arókasi 8.4-8)

4 ¹Iuaĩkana Xesosi oerekarauata ipoa takote. Käkiti mirikiniti, ininiã imorõkokaua kanaua äki. Iitopãka. Ninoa aua imiriĩ, ininiã iua kanauaã oerekarauata. ²Itori Teoso sãkire oerekana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekikoã. Itxana:

³—Hĩkenakota. Katakareri takarauata. ⁴Itakarauatakasaaiki itakareki irika kimapori tiniãpo. Ininiã kotipiriki nikari itakareki.

⁵—Apanakini itakareki irika kai auiniãtaã, kipatxi mauakaniãtaã. Atãoka ipitxaka. ⁶Kipatxi poiãoka auiniã atokatxi pataka apokasaaiki itxarika. Omakotsani xika osonãka. ⁷Apanakini irika inako sauaki. Inako aneëkasaaiki, okari takari. !Iriuata. Ipinga.

8—Apanakini irika kipatxi auiniãtaã. Ininiã iriuata. ãti poiãoka iriuata, trítakata. ãti apiata iriuata, sesétakata. ãti kaiãopoko iriuata, seĩkata.

9—Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena

(Mateo 13.10-23; Arókasi 8.9-15)

10Iuanani imoianariakorikata auakasaaki, ipimaãrina Xesosi: —Poerekaua mixikanani sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti? —itxarina.

11Ininiã isãpiretana:

—Teoso sãkire mauĩãkani !imarotari Teoso auĩtetxi ininiua. Teoso oerekai hĩte ninoa mimarotakiniti. Teoso oerekana ninoa isãkire sãpirenatxi atão inakari oerekikoã. 12Atxiĩti ninoa iteene atamatarari Teoso oerekakiti, iuaritika !imarotarina atamatakitina. Atxiĩti iteene ikenakotarina Teoso sãkire, iuaritika !imarotarina ikenakotakitina. Imarotaãkamariko, akiritaãkamariko Teoso, ininiã Teoso makatxakamariko ninoa maerekani.

13Ininiã Xesosi txari:

—Himarotatarari ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko?

—!Aimarotari —itxana.

—Ininiã natokopa ininiãparako himarotatarari apanakini sãpirenatxi atão inakari oerekiko?

14Ininiã imimarotakininitina oerekana:

—Iua takarauatakarari takari Teoso sãkire. 15Aua kãkiti kimapori tiniãpo takarekitxi irikiniãtaã atoko inakani. Ininiã Teoso sãkire ikenakotakasaaki Satanasi apoka. Ininiã imakatxakari Teoso sãkire ãkixinireẽna apokakari.

16—Aua kãkiti kai auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotakasaakiri Teoso sãkire, iuasaakipeka apakaparina ipoxokoniritikana. 17Itxamana, kona kakotsari. Imaxikiko apokiniã, imisiritiko Teoso sãkire auikinina xika apokiniã, iuasaaki itakanaparina Teoso sãkire.

18—Aua kãkiti aanaia auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotapitikari Teoso sãkire. 19Txamari maerekaxiniretinoka itxana. Txineironoka inirekana, ininiã ikara misirienetana ninoa. Kaiãopokori inireẽkitina, Teoso manirekakiniti. Maerekaxiniretinoka ininina, txineiro, inireẽkitina pakini inako atoko itxa, ininiã !ixinikaikarina Teoso sãkire, ininiã kona iriuata.

²⁰Aua kākiti kipatxi erekari auiniātaã atoko inakani. Ninoa auikari Teoso sākire. Iriuatana. Āti iriuata poiãoka, trítakata. Āti iriuata apiata, sesêtakata. Āti iriuata ito, seĩkata.

Tirikapi Pirena

(Arókasi 8.16-18)

²¹Xesosi pimaãna ninoa:

—Nanipa hítakari tirikapi? Kopiti ákikani hítakatari? Amesa patapikani hítakatari? Konapitini. Hítakari itano imakinika iopinikini ĩkapani. ²²Iomaãtakori áti ôti oerekaãkako. Kipatakori oerekaãkako, kotxi nota imarotapitikari hĩkamakiti. ²³Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

²⁴Xesosi sãkirauatapanika:

—Hítakaõtxikariko nisãkire. Imakinika hĩkenakotako. Erepaniko pikamakiti átimoni, kotxi pite kamakititxikana kamaãka pitemoni. Erepaniko, kotxi apiata ikamaãka pitemoni. ²⁵Teoso sākire auakiti, iua sākire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sākire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako.

Takariki Pirena

²⁶Apikomoni Xesosi txari:

—Teoso auĩtetxi ininiãua kiki takariki taãkari atoko itxa. ²⁷Itakarauata. Imaka ĩkanõka. Āti iparĩka ikama pokamara. Iusaaki itakare pitxakapeka. Kona iua imarotari otomorekini. ²⁸Merepanika otomoreka. Iposo atoko opitxaka. Eereka opa aua. ²⁹Oaneẽpeka onakasaaki katakareri makoapataro, kotxi oamiko manapipeka itxa. Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiãua.

Mostata Pirena

(Mateo 13.31-32; Arókasi 13.18-19)

³⁰Xesosi sãkirauatapanika. Itxari:

—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Īkiripa sãpirenatxi atão inakari oerekiko oerekaua? Ia atoko itxa: ³¹Teoso auĩtetxi ininiãua mostata oki atoko itxa. Axapitikiro oa. Apanakini iki apiata. ³²Otakaãka atoko opitxaka. Eereka oaneẽ. Apanakini takari ĩtano apiata oa. Amaripokoro okati. Kotipiriki takari okoa okatiã. Iua atokotxikana Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.

Merepanika poião kākiti. Eereka apiata. Eereka kaiāopokori kākiti auītetari Teoso. Txamari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.

³³Kaiāopokori sāpirenatxi atāo inakari oerekiko isāpiretana, Teoso sākire imarotinina ĩkapani. Ninoa imarotakasaakiri isākire, apiata isāpiretana. Imimarotakanisaakiri isākire, poiāonoka isāpiretana. ³⁴Teoso sākire oerekasaakina ninoa, sāpirenatxi atāo inakari oerekikonoka isāpireta. Eereka imoianariakorinoka auakasaaki iuakata, oerekana ikara imarotinina ĩkapani.

Xesosi Iotokakiniri Ītima

(Mateo 8.23-27; Arókasi 8.22-25)

³⁵Iua ōtipanika mapiānikata itxana imoianariakori:

—Maĩpiriāta ipoa. Ipiniāmoni masa —itxana.

³⁶Ininiā itakanapana itomaneri kākiti. Iuasaaki imoianariakori anikari Xesosi kanauaã. Apanakini kanaua axapitiri apaka sari ninoakata. ³⁷Īpiriātakasaakina ĩtima kataparari apoka ninoamoni. Tsakati kataparari, ininiā āparaã ierepeēpokataua kanaua āki. Kanaua sakikaariāpotape.

³⁸Iuasaaki Xesosi ikapokiāmoni imakanāta. Isirimata nopini imakanāta. Ninoa ōpirĩkari iua:

—Kona pimaākataua ate. Kona pitiretataua? Apinanapanoka —itxana.

³⁹Ininiā imereka. Ipinitari ĩtima:

—Piotoka. Auapika pitxako —itxari ipoa.

Ininiā itsorĩkaxitita. Ītima iotoka. Tsakati iotoka apaka. ⁴⁰Ininiā Xesosi:

—Natokopa ininiāpa kapĩkarei hĩte? Kinirepa hĩte kona auikano nota? —itxana ninoa.

⁴¹Apiapĩkareta ninoa. Ininiā ninoa:

—Kinakaripa ia kiki, kotxi ĩtima, tsakati pakini auikari iua sākire —itxana.

Kiki Maerekani Matamatakoni Auaitotakiti

(Mateo 8.28-34; Arókasi 8.26-39)

5 ¹Xesosi imoianariakorikata apoka ātiātaã Xerasa tōpa, Kariréia poa ipiniā. ²Xesosi kanĩkiitakasaaki, kiki ina iuamoni. Iua akauariātaã auakari. ³Iuaātaã iua auanāta. Kākiti ĩliposotari iĩtxikiniri iua. Iĩtxikare metao kamakori karakitapekata.

⁴Kaiãokatani kãkiti itxikari iuako, ikiti pakini metaoã, txamari ikakarakitsatari metao. !Apakata kãkiti nĩkatiniri iua. ⁵ĩkanõka, pokamara pakini ixirataãtaã akiripoanãta akauari auiniãtaã. Kai soroã iuaka ikisauakitataua. ⁶Õtakopanika atapari Xesosi inini. Ininiã imiteẽkata iuamoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ.

—Apiananiri pitxaua —itxa.

⁷Akiripoakata:

—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Apiananiri ãkiri pitxaua. Kipa pinireka nota ĩkapani? Teoso uãkaã namanaãĩ pite, kona pimisiritapeno —itxa maerekati matamatakoti. ⁸Ikara atoko itxa kotxi Xesosi paniãtari:

—Maerekati matamatakoti pisipeka. Pitakanapari ere kiki —itxari.

⁹Xesosi pimaãri:

—Kipa piuãka? —itxari.

Iua apakapapiretari:

—“Itori” ninaãka niuãka. Kotxi itori maerekani matamatakoni ate.

¹⁰Iteene iua amanaããpotari Xesosi:

—Kona piokanatapeua ãtiãtaã.

¹¹Iuasaaki auari kaiãopokori irari ixiratamoni nipokonãtakani.

¹²Maerekati matamatakoni iteene amanaãri Xesosi:

—Piokanataua ate irarimoni. Pauiritaua ate sini ninoamoni —itxanãtana.

¹³Ininiã Xesosi iokanatana. Iuasaakipeka maerekani matamatakoni takanapari iua kiki, ĩroã itxana irari ĩtomoni. Iuaãtaã auari ipi mio irari. Ninoa ĩroãkasaaki, irari miteẽkata oiokiriĩtini ipoamoni. Komoka, axãpoãta itxana iuasaaki.

¹⁴Irari nĩkatakani miteka sitatximoni, aapokotxi poião auinimoni pakini. Isãpiretana kãkiti itikakitina. ¹⁵Eereka isana Xesosimoni. Iuasaaki atamatarina kiki mitxi maerekati auaitotakiti. Iitopãkanãta. Mãkatxi auapekari. Atão ĩkitapeka auari. Iuaritika ninoa pĩkarauata. ¹⁶Itikakani sãpiretari apanakini iua kiki pirena, irari pirena pakini.

¹⁷Kãkiti iuaãtaã auakani paniãtari Xesosi osipikiniri iuaãtaã.

¹⁸Xesosi iereẽtakasaakiua kanaua ãki, iua kiki amanaãri iuakata isini ĩkapani. ¹⁹Xesosi !auritari. Itxari:

—Pisa pinirimanemoni. Pisãpiretana Apiananiri kamakiti pite ĩkapani. Pisãpiretana iua iteene iamoniĩkai pite. ²⁰Ininiã iua sipe. Iuaãtaã auari sitatxi tesi pakini. Iua kiki sari ninoa tesi sitatxitimoni. Isãpiretari kãkiti Xesosi kamakiti iua ĩkapani. Iuaãtaã auakani tsoriãkaãta:

—Anekani, peerekari Teoso —itxana.

Xáiro Amanaãkiti Pirena

(Mateo 9.18-19, Arókasi 8.40-42)

²¹Ininiã eereka Xesosi ñpiriãta ipoa. Ininiã ipoa itiniã kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata. ²²Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auite apoka iuamoni. Akiritaãka Xáiro iua. Iua kapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ. ²³Iua iteene amanaãri Xesosi: —Namarite opinanapanoka. Masa notakata. Pitakari piuako oa nopini erekape onini ñkapani.

²⁴Ininiã Xesosi sari iuakata. Kãkiti kinapokope itxakata isinina.

Xesosi Mãka Maãtakakaro

(Mateo 9.20-22, Arókasi 8.43-48)

²⁵Iusaaki sito amianatakaro apoka. Tosikanani oa arẽka liotoka. ²⁶Okinika otxineiroteẽ oïkitxitapekari oamianare imarotakani. Kaiãopokori ipitamaro. Txamari ninoa !iposotari imaktxakinirina oamianare. Kona erekaro. Apiata oamianare. ²⁷Okenakoenetakasaakiri Xesosi napini, osari iuamoni. Omaãtakari imãka, ²⁸kotxi oamoni: “Nimaãtakiniãri imãka, iusaakiika erekapekano,” otxanãta oxinikakiti. ²⁹Ininiã omaãtakasaakiri, oarẽka iotoka. Iusaakiika oamarotari erekape onini.

³⁰Iusaakiika Xesosi posotiire sari oamoni. Ininiã ikirioka kãkiti sauaki. Eereka ipimaãna:

—Kipa maãtakatari nimãka? —itxa.

³¹Iusaaki imoianariakori apakapapiretari:

—Apiananiri, patamata. Itomaneri kãkiti kinapokopeka, iuaritika pite pimaãri kãkiti: “Kipa maãtakatano?” pitxa —itxana.

³²Iuaritika Xesosi nitari imãka maãtakakari. ³³Iusaaki oa sito imarotari erekape onini, ininiã okapotoreẽkaua iuamoni. Opïkarauata. Okikinanaka. Eereka osãpiretari ikinika oamianare iuamoni. ³⁴Ininiã Xesosi txaro:

—Namarite, pite erekapekai uatxa, kotxi pauikari niposotiire. Pispiniikaua, erekaxinirepekai —itxa Xesosi.

Xáiro Ñkero Õkitikiko

(Mateo 9.23-26, Arókasi 8.49-56)

³⁵Xesosi sãkirauatakasaaki oakata, apanakini Xáiro nitiriakori apoka. Itxari:

—Pamarite !auaika. Opĩpeka. Pauiritari Xesosi kanapiriini.

³⁶Ininiã Xesosi !imaãkatari ikara pirena. Itxari Xáiro:

—Kona pipĩkarauatape. Pauikano —itxari.

Ininiã ninoa sari Xáiro aapokomoni. ³⁷Xesosi auiritana Petro, Txiako, Txiako itari Xoão pakini sini iuakata. !Auiritana apanakini sini iuakata. ³⁸Ninoa apokasaaki Xáiro aapoko, kãkiti iuaãtaã auakani !imarotarina ikamakitina. Ikinipoko kãkiti txiapanãta, akiripoakanãtana. ³⁹Xesosi iroã. Itxana:

—Kinirepa iteene hĩtxiapanãta? Kinirepa hãkiripoanãta? Amarini !ipina. Oimakanãta —itxa.

⁴⁰Ininiã inapetarina iua. Ininiã iokanatana ninoa mapara. Oĩri, onoro, Xesosi moianariakori pakini iroã amarini auiniãtaã.

⁴¹Imaĩkarouako. Iuasaaki isãpiretaro oa isãkire:

—Taritaa komii.

Popĩkari sãkireẽ: “Amarini põkitikaua.” ⁴²Iuasaakipeka oõkitikaua. Otĩpokota. Oa amarini aua tosi anokanani. Iuasaaki ninoa iteene tsorĩkaãta. ⁴³Ininiã Xesosi paniãtana:

—!Hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniro oa.

Apaka ipaniãtana isikakienatiniro oa.

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire

(Mateo 13.53-58, Arókasi 4.16-30)

6 ¹Xesosi imoianariakorikata potorika iuaã. Nasaree sitatxitimoni isana. Iuaãtaã mitxi Xesosi aneẽ. ²Tomatiko õtisaaki iua oerekari kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Xesosi sãkire kenakotakani tsorĩkaãta. Itxana:

—Nanipa apaiaõkarauata, ikara atoko imarotini? Kipa oerekari imarore? Ikamakiti oerekari apiata imarore aua. Kininiãpa ĩkora atoko itxa posotiireta? ³Ate imarotari iua, kotxi aapokotxi kamakari itxaua iua. Maria ãkiri iua. Iua itariakori Txiako, Xosee, Xota, Simão pakini itariakori itxauana. Itaroakoro apaka aua uai, ininiã ate imarotari iua —itxana.

Ikara xika kona ninoa auikari isãkire.

⁴Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, iuaã auakani, inirimane, iua aapoko ãki auakani pakini !ipaxitari. !Auikarina iua sãkire —itxa.

⁵Ininiã iuaã kona ikamari iposotiire apiari. Iuako itaka ãtikaka amianatakani nopini, ininiã amianatakani erekapeka itxĩkitaka. ⁶Itsorikaãta, kotxi iuaã auakani !auikari isãkire. Ininiã iua tōpa isari aapokotximoni. Oerekarauata iuaã. Eereka isari apanakini aapokotxitimoni. Iuaĩkana oerekarauata. Itxaãpota iuaãtaã.

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni.

(Mateo 10.5-15; Arókasi 9.1-6)

⁷Xesosi akiritana imoianariakori tosi pakini. Ipi iokanata ãtiãtaã, iuaĩkana ãtiãtaã iokanatana ipi. Ikara atoko iokanaãpotana imoianariakori. Iposotiire isikana ninoa maerekani matamatakoni omitikinina ĩkapani.

⁸Itxana:

—Kona minakati hanikape. Hĩtsonerenoka hanika. Kona hĩtij, kona auatxi, kona txineiro !hanikape. ⁹Hĩkiti mata hĩeretaka. ãtika kasipiri himãka hanika. ¹⁰Sitatxi hãpokasaaki, ãtika aapokotxinanirako hãua. Iua sitatxi hãuakasaaki, hĩkaikota iua kãkiti aapoko. Kona hãuape ãti kãkiti aapoko. ¹¹Kãkiti mapakapanisaakii, hĩsãkire imakenakotakanisaakina, ininiã hĩtakanapana. Hĩpotorikasaaki, hĩkaxipokari kipatxi hĩkiti mataã auakari, ininiã ikara atoko hõerekana ninoa maerekani ininiuana. Kãkiti misiritiko sãpiretiko õti apokasaaki, Sotoma sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuasaaki Komoha sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuaritika sitatxi auakani hĩte mapakapakani misiritaãkako apiata iuasaaki.

¹²Ininiã isana. Isãpiretari kãkiti imaerekani itakanapini.

¹³Mirikiniti maerekati matamatakoti iokanatana. Iĩtxiã itakana amianatakani nopini. Ininiã erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

Xoão Kapatxisareri Ipinini

(Mateo 14.1-12; Arókasi 9.7-9)

¹⁴Auĩtetxi Erotxi inakori kenakopiretari Xesosi pirena. Xesosi uãka iaripireta ikini tōpati. Ininiã Erotxi xinikanãta:

—Ikara Xesosi, Xoão kapatxisareri itxaua. Uatxa iua õkitikapekaua. Iuakara Xesosi itxa. Ininiãkara iposotiire auuamoni.

¹⁵ãtikaka uãkatari Xesosi Eríasi ininiuua. ãtikaka uãkatari Xesosi Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka ininiuua.

¹⁶Ikara Erotxi kenakopiretakasaaki, itxari: —Xoãokara nitsotakakiitakitikara iua Xesosi txa. Ip̄pekarriika iuaĩkana òkitikapekaua —itxa.

¹⁷Mitxi Erotxi takaro itari Piripi ìtanoro. Ouãka Erotxia inakoro. Oa xika Erotxi maĩkari Xoão. Iaxiriĩtotari, kateia ãki taka itxari.

¹⁸Xoão takaãka kateia ãki, kotxi itxari Erotximoni:

—!Erekari pitari ìtanoro pitakini —itxari.

¹⁹Ikara xika Erotxia apaka omanatari Xoão. Oa iteene kinirão okaka otxamari Xoão. Kona oposotari oòkiniri iua, ²⁰kotxi Erotxi p̄ikari Xoão. Iua imarotari, atão inakarínoka kamakari, erekarínoka kamakari ininiua Xoão. Xoão sãkire ikenakotakasaaki, ìteene ìmarotari isãkire, iuaritika iua apokaerekatari ikenakotiniri isãkire.

²¹Erotxi kamari isaiã kiiniriti. Iua kemaĩtxitana sotato auĩteakori, Kariréia auakani auĩteakori, apanakini auĩteakori pakini. ²²Ininiã Erotxia ãkero apoka iua kiiniritiã. Iuasaaki oserenapirĩkata Erotxi apisatoõ, ikemaĩtxitakini apisatoõ pakini. Ninoa potxitari oserenini. Ininiã Erotxi txaro oa ãtokoro:

—Pinirekakiti pamanaãno, ininiã nisikai. ²³Atãopitikara nisikai pamanaãkiti. Nitixine pinirekiniã, ipixini nisikai —itxaro.

²⁴Ininiã oa miteka onoromoni. Oa pimaã txaro onoro:

—Kiripa namanaãtari? —otxaro.

Ininiã onoro txaro:

—“Xoão Kapatxisareri kii prato nopini ninireka,” pitxari. Ikara atoko pamanaãri iua —otxaro.

²⁵Ininiã katimariã okanapiriã kiiniri auiniãtaã iuaĩkana. Katimariã auĩtetximoni osa. Oamanaãri iua:

—Ninirekari Xoão kapatxisareri kii prato nopini —otxa.

²⁶Ininiã Erotxi maerekaxiniretinoka itxa, kotxi mitxi iua sãpiretaro oa amanaãkiti isikiniro oa ikemaĩtxitakini apisatoõ. Ininiã ìpakata imasikakaniãri isikaenetakiti. ²⁷Ininiã katimariã ipaniãtari sotatoakori okiniri Xoão:

—Ikii himina —itxa.

Ininiã isana kateiamoni. Itsotakakiitarina Xoão. ²⁸Pirato nopini itakarina ikii, sika itxarona ãtokoro. Ininiã oa sikari onoromoni.

²⁹Ininiã Xoão moianariakori kenakopiretakasaakiri Xoão okiko pirena, isana kateiamoni. Aparina iĩto. Itakarina iĩto kai iriko ãki.

Sīko Mio Kākiti Xesosi Sikakienatini

(Mateo 14.13-21; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

³⁰Ininiã Xesosi iokanatakini kanapiriã iuamoni. Apoka itxana Xesosimoni. Isãpiretarina ikamakitina, oerekakitina pakini. ³¹Iuasaaki kaiãopokori kākiti aua iuaãtaã, ininiã !apakata inipokotinina. Ininiã:

—Amasipeka kākiti mauakaniãtaã atomatini ïkapani —itxana.

³²Ininiã kanauaã iereëtauana. Ìpiriãtarina ipoa. Isana kākiti mauakaniãtaã. ³³Kākiti itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã ninoa miteka. Iopiriãrina ipoa koropoa, apoka itxana Xesosi apisapanika.

³⁴Iua kanïkiïtakasaaki apisamoni mirikiniti kākiti, ininiã iamoniãkana, kotxi soti auïte ipitikiri mauakiniti atoko itxana. Iuasaaki Xesosi oerekana kaiãori Teoso sãpiretakiti.

³⁵Ininiã mapiãpeka inaãpotiniã, Xesosi moianariakori iuamoni apoka. Itxarina:

—Kona kākiti aapoko auari uai. Uatxa mapiaãpopeka. ³⁶Ininiã pipaniãtana kākiti isinina ïkapani nipokori iamotinina tïkane.

³⁷Ininiã Xesosi:

—Hïtekarako sikakienatana ninoa —itxana.

Ininiã ninoa:

—Pinirekatari asini komiri aamotini ïkapani? Oito kasiriti kākiti parïkauatini ïki anireka komiri ïki naia kākiti nikini ïkapani —itxana.

³⁸Ininiã Xesosi pimaãna ninoa:

—Kipakinipa komiri katari aua? Hãtariko —itxa.

Ninoa imarotakasaakiri, apoka iuamoni. Itxana:

—Sïko pakini komiri katari, ipi ximaki pakini aua —itxarina.

³⁹Xesosi paniãtana ikinika kākiti topãkini katsotati nopini. ⁴⁰Ätiãtaã iitopãkana sïkoëta, ipinimoni iitopãkana seï. Imaikinikana ikara atoko itxaãpotana iitopãkinina.

⁴¹Ininiã Xesosi kosekari sïko pakini komiri, ipi ximaki pakini. Iuasaaki ionakaãta iaxiti:

—Erekapitikari pisikakiti —itxa.

Eereka imaxiõpekarari komiri. Isikari imoianariakori. Imoianariakoripekana sikaãpotana apanakini. Iuaïkana imapirinikari ximaki, xanaka itxari imakinikana. ⁴²Ikinimanekana nipokota, kamitopeka itxana. ⁴³Ininiã imoianariakori apotiitari ximaki itetakori, komiri itetakori pakini. Tosi pakini kotari xãpoka itetakori. ⁴⁴Iuasaaki sïko mio kikiakori nipokotakani.

Xesosi Ipoa Nopini Itĩpokotini

(Mateo 14.22-33; Xoão 6.15-21)

⁴⁵Xesosi takapiretakasaakiri kãkiti, iuasaaki iokanatana imoianariakori ĩpiriãtinina iua apisa, Petsãita tixinimoni isinina ĩkapani. ⁴⁶Xesosi takapiretanapaka atoko, mitaxiratarari nopini isa Teoso imisãkiretini ĩkapani. ⁴⁷Mapiãpe inakasaaki kanaua ipoa apanĩkakiãxitipeka aua. Iuasaaki Xesosi imiriĩpanika aua.

⁴⁸Xesosi atamatana ninoa, itaparanoka itxana imekoãtinina, kotxi ĩtima, tsakati pakini anikaãpotana ninoa. Ininiã ikatimaãpotakasaaki, Xesosi apokaãpota ninoamoni. Itĩpokota ipoa nopini. Inapaãpoaritana imoianariakori. ⁴⁹Ininiã ninoa atapakasaakiri ipoa nopini itĩpokotini, ninoa uãkatari kamiri. Ininiã ninoa akiripoakata. ⁵⁰Ininiã iua misãkiretana:

—Kataparaxinire hĩtxako. Notakara. Na !hĩpĩkarauatape —itxana imoianariakori.

⁵¹Eereka kanauaã iereẽtaua. Iuasaaki ĩtima iotoka itxa. Ininiã itikokitatana ninoa. Itsoriãkaãtana:

—Kiripa atxiĩti? —itxana.

⁵²Ikara atoko isãkirena, kotxi kona ixinikaikarina Xesosi posotiire komiri ixanakasaaki. Paikoxinirena ninoa iuasaaki.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini

(Mateo 14.34-36)

⁵³Xesosi imoianariakorikata ĩpiriãtari ipoa. Isari Xenesaree tixinimoni. ⁵⁴Ikanĩkiĩtakasaakina apanakini itikari Xesosi.

—Xesosira —itxana.

⁵⁵Ininiã imitekana kãkiti auinimoni amianatakani apinina ĩkapani. Anikana isirimatana nopini Xesosimoni. ⁵⁶Ikini sitatxiti kãkiti amianatakani sirĩka kimapori tiniãpo. Amanaãrina Xesosi auiritinina ninoa imãka itikakinina. Ikinikana imãka tikakakani erekapeka itxĩkitaka.

Xoteoakori Iikite Pirena

(Mateo 15.1-9)

7 ¹Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini, Xerosareẽ ĩkani, apotiitaua Xesosikata. ²Iuasaaki itikarina Xesosi moianariakori marokapiotakanua nipokori inikinina apisa. Ininiã itxana:

—!Erekari imarokapiotakaniuana —itxana.

³Pariseoakori, imakinikana Xoteoakori apaka kamari ikiomaneakori kitxakapirīkarini sākire iaōka. Inipokotinina apisapanika arokapiotauana.

⁴Nipokori amotikoātaā Xoteoakori sikasaaki, eereka apokasaakina aapokona imarokapiotakaniūuana kona inipokotana. Tiitxi iākoanatxi, kopiti, apanakini itiina pakini arokasaakina ikiomaneakorini oerekakiti iaōka arokana.

⁵Ininiā pariseoakori, kaiōkatsopareriakori pakini pimaāri Xesosi:

—Kinirepa pimoianariakori kona kamatari kitxakapirīka atoko ininina? Kinirepa marokapiotakanikaua inikarina nipokori? —itxarina.

⁶Ininiā Xesosi apakapapireta:

—Mitxipitipanika Isaía sāpiretai hīte. Atāo iua sākire, kotxi hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Iua txari:

Kamisirienererini ninoa kākiti. Ninoa sākireēnanira ipaxitanona. Ākixinireēna !inirekanona.

⁷Maxikatiīka ninoa kapotoreēkaua nota apisatoō. Maxikatiīka ninoa txano: “Ateosone pitxaua,” kotxi ninoa !oerekari nota sākire. Ninoaka sākire oerekana, txamari “Teoso sākire asāpiretai” itxana.

Ikara atoko Isaía iōkatsopatakiti Teoso sākire.

⁸—Ininiā hītakanapapekari Teoso sākire, kākiti oereēkiti hīkamini īkapani. ⁹Hītakanapapikari Teoso paniātakiti, hinirekaākiti hīkamini īkapani. ¹⁰Kitxakapirīka Moisesi txari:

Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro. Piri, pinoro pimisākirepiretiniā, pokaākako,

itxa Moisesi sākire. ¹¹Txamari hīte oerekari kākiti: “Kākiti auakiti iri, inoro pakini nirekiniā, iua manirekakaniāri isikiniri ninoamoni, isāpiretana: ‘Ia nota auakiti nisika Teosomoni.’” Ininiā !isikari ninoa nirekakiti ninoamoni. Ikara atoko inakari kākiti sikakiti Teosomoni, hīte takauākatari “Kopaā.” ¹²Ininiākara hōerekari kākiti imatiretakanina iri, inoro pakini. !Apakata hōerekakiti. ¹³Ikara hōerekakiti xika kona hīte maākatari Teoso sākire. Apiata hinirekari kākiti oereēkiti. Auapanika itori hōereēkiti sākiretxiti ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

Ākixiniretxi Txiko Pirena

(Mateo 15.10-20)

¹⁴Xesosi iuaĩkana akiritana ikinimane kākiti. Itxana:
—Hikinika hīkenakota. Hītakaōtxikariko nisākire. ¹⁵Imakinika hinikakiti, mapara auakari. !Ikamari ate maerekani. Hīxinireē potoriākarira kamari maerekanitxi. ¹⁶Kakenakokii, ininiā hīkenakotariko nisākire —itxa Xesosi.

¹⁷Ikinimane kākiti itakanapaka atoko, aapokotxi āki ĩroā. Iuasaaki imoianariakori pimaāri:

—Pisāpiretaua mixikanani pisāpiretakiti —itxana.

¹⁸Ininiā iua txari:

—!Kiikitei hīte. Kona hīte imarotatari hinamaā ĩroākari kona kamari maerekanitxi. ¹⁹Kotxi ĩroākari !isari hīxiniremoni. Hītikako āki isa. Iposo atoko hītikatakasaaki inapa. Ikara atoko ininiā, erekari ikinipoko kākiti niākiti.

²⁰—!xinireē potoriākarari iuara kamari kākiti maerekani.

²¹Kākiti ākixinire ipotorika ixinikakiti maerekati, anokaretxi, ĩtiriuatakatxi, okaniuatakatxi, āti kākiti ĩtanorokata isirĩkini nire pakini. ²²Kākiti ākixinireē ipotorika itirenani, maerekati Satanasi oerekakiti, misirieneretxi, pētauatakatxi kamakari, xikotakatxi, āti misākirepiretiko, iuikiniua, miikiteti inini pakini. ²³Ikinika ikara maerekati kākiti ākixinire auakari txikotari kākiti xinire —itxa Xesosi.

Xoteo Minakatoua Auikiniri

Xesosi Sākire

(Mateo 15.21-28)

²⁴Xenesaree tixini Xesosi potorika. Txiro sitatxiti tōpa, Sitoō tixini pakinimoni isa. Iuaā kākiti aapoko ĩroā. Kona inirekari kākiti imarotiniri iua auiniātaā. Txamari !iposotari iomaātiniua. Kākiti imaroāpotari iua auiniātaā. ²⁵Sito apoka Xesosimoni, kotxi oa kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekati matamatakoti auaitotaro oimi. Oāpokasaaki Xesosimoni, okapotoreēkaua iua apisatoō.

²⁶Oa sito sākiretari Kreko sākire. Āto uāka oa. Siropenísia tixinikero oa. Okapotoreēkasaakiua Xesosi apisatoō, oamanaāri Xesosi:

—Pomitikenatariko maerekati matamatakoti namarite ĩtoā auakari —otxari.

27 Ininiã Xesosi:

—Xoteo !pitxaua. Maparakerorai. Pite nirekakari nisikinii Xoteoakori nakiti. Amarini mitxi nikini atão. !Erekari nokiniri amarini kiena anãpamoni —itxaro oa.

28 Oa apakapapireta:

—Atãopitikara ikara atoko pitxa, kotxi nota maparakerero, anãpa atoko Xoteoakorimoni. Iuaritika kãkiti auiritari anãpapiki nikiniri nipokori katxakakari amarini nipokotiniãtaã patapi —otxari Xesosi.

29 Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Erekari papakapapiretini, ininiã paapokomoni pisa. Maerekati matamatakoti !luaika pamarite ãtoã —itxaro.

30 Oaãpoko oãpokasaaki, oãpokaro oamarite sirĩkanãta. Erekapekaro oa. Maerekati matamatakoti asikapekaro.

Makenakoreti Pirena

31 Eereka Xesosi takanapari Txiro sitatxiti tõpa. Ìpirixititari Sitoõ tixini. Sitatxi tõpa tesi pakini ìpirixitita. Apoka Kariréia poamoni.

32 ãtikaka kãkiti minari makenakoreti Xesosimoni. !Iposota atão isãkirauatini. Ninoa iteene amanaãri Xesosi:

—Piuako pitaka iua nopini kakenakorepeka inini ìkapani —itxana.

33 Xesosi anikari iua kiki kãkiti mauakaniãtaã. Itakari iuakoki ikĩpita ãki. Eereka ikiisoka, taka itxari ienemaã masãkireti nini nopini. 34 Eereka ionakaãta iaxiti, oõka itxa:

—Epataa —itxa.

Popĩkari sãkireẽ, “Piauãka.” 35 Iuusaakipeka ikenakoki auãka, ininiã kakenakorepeka itxa. Iuusaaki inini poiõpeka apaka. Eereka erekapeka itxa isãkirauatini. 36 Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kona hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniri iua.

Txamari apiata ninoa sãpirenauata. 37 Kãkiti tsorĩkaãta:

—Ikinika ikamakiti peerekari. Makenakoreti kakenakorepeka itxa. Mimatasaãkiretakati, kasãkirepeka itxa —itxana.

Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti

(Mateo 15.32-39)

8 1 Eereka mapaõti itomaneri kãkiti apotiitaua Xesosimoni. Nipokori xipokapeka, ininiã Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana ninoa:

2 —Nota amonĩkana naia kãkiti, kotxi ipi õti, ãti õti pakini õtipeka auana notakata. Ininiã uatxa nipokori !luaika.

³Niokanatiniãna auinimoni manipokotakatipanikana, ininiã ipixiniãpo iõkapetana. Irikana. Ætikaka õtako ãkani kona apakata manipokotakanika isinina —Xesosi txana imoianariakori.

⁴Imoianariakori apakapapireta:

—Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiãkara nãpa aãpokari nipokori ito naia kãkiti asikakienatini ãkapani? —itxana.

⁵Ininiã Xesosi:

—Kipakinipa komiri katari hitemoni aua?

—Setxinokara komiri aua atemoni —itxana.

⁶Ipaniãtari kãkiti topãkini ixiti. Imaãkari iua komiri setxi.

—Erekari pisiãkiti —itxari Teoso.

Iposo atoko imaxiõpekari komiri, sika itxana imoianariakori.

Imoianariakori sika itxana apanakinimoni. ⁷Ninoamoni aua

ãtikaka ximaki axapitiri. Ininiã Xesosi txari:

—Ia erekari —itxa Teosomoni.

Eereka ipaniãtana imoianariakori sikiniri kãkitimoni. ⁸Ininiã ikinipoko kamitopeka itxana. Iposo atoko apotiita itxarina itetakori.

Xãpokaka itxarina setxi kotarina. ⁹Ninoa komiri nikakani ipi ipi pakini mio kãkiti. Kamitopeka itxana.

Ininiã itakapiretanapana ninoa. ¹⁰Iposo atoko imoianariakorikata iereẽtaua kanaua ãki. Taomanota tõpamoni isana.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire

(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Arõkasi 11.29-32)

¹¹Pariseoakori apoka Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ãkapani, Teoso iokanatinii ãkorapokoriti aimarotini ãkapani — itxarina. ¹²Ininiã Xesosi oõka. Itxari:

—Kinirepa kãkiti uatxarini nirekari noerekiniri Teoso takaõtxikare, iposotiire? Atãõpitikara nota txai hite, kona noerekai hite.

¹³Ininiã itakanapana. Iereẽtaua kanaua ãki. Ikanapiriã ipoa ipiniãmoni iuaãkana.

Pão Tireẽkari Pirena

(Mateo 16.5-12)

¹⁴Xesosi moianariakori maxinãkaretari pão. Ætika pão porii kanaua ãki aua. ¹⁵Ininiã Xesosi õtãkikana:

—Erepaniko, pamonõkoniri pariseoakori, Erotxi pakini pãote tireẽkari —itxa Xesosi.

¹⁶Xesosi moianariakori misãkiretakakaua:

—Ikara atoko itxaua, kotxi amaxinĩkaretari pão.

¹⁷Xesosi imarotari ninoa sãkire, ininiã itxana:

—Kinirepa hĩsãkirauanãta pão mauakani xika? Kona himarotatapanikari niposotiire? Kona hiĩkitetapanikari? Kona hinirekatari hãuikiniri nisãkire? ¹⁸Kokimai, txamari, !hãtamatarari. Kakenakokimai, txamari !hĩkenakotari nisãkire. ¹⁹Kona hĩxinikapanikari iuasaaki nimaxiõpekitakiti sĩko komiri, sĩko mio kãkiti nisikakienatini? Kipakinipa kotari itetakori hĩxãpokaka? —ipimaãna.

Ininiã ninoa apakapapireta:

—Tosi kotari axãpokaka.

²⁰Xesosi txana ninoa:

—Eereka ãti õti nimaxiõpekari setxi komiri porii. Nisikari ipi ipi pakini mio kãkiti. Itetakori hãpotiitakiti, kipakinipa kotari hĩxãpokaka? —ipimaãna.

Ininiã ninoa:

—Setxi kotari axãpokaka.

²¹Ininiã Xesosi:

—Ininiã kinirepa kona hiĩkitetapanikari?

Mõsiãreti Petsáita Aapokotxitikiri

²²Xesosi Petsáita aapokotxitimoni apoka. Iuasaaki kãkiti minari mõsiãreti iuamoni. Amanaãrina Xesosi maãtakiniri iua mõsiãreti.

²³Ininiã iua anikaãpotari iuakoã kãkiti mauakanimoni. Iuaã iminapari ienemaã mõsiãreti okiã. Eereka taka itxari iuako iĩtoã. Ipimaãri iua:

—Kõsiãrepekai? —itxari.

²⁴Ininiã iua atamata.

—Nota itikapokotapeka, txamari nitikari kãkiti tĩpokotakari aamina atoko —itxa.

²⁵Iposo atoko Xesosi iuaĩkana takari iuako mõsiãreti nopini. Eereka mõsiãreti atão itikapokotapeka. Ikinipoko atamata. ²⁶Ininiã Xesosi iokanatarari:

—Pisipeka paapokomoni. Kona pisipe Petsáita aapokotxitimoni, kotxi kona ninirekari pisãpiretiniri nikamakiti kãkitimoni —itxa Xesosi.

Petro Auikari Xesosi Teoso Mereëkiti Ininiãua

(Mateo 16.13-20; Arókasi 9.18-20)

²⁷Eereka Xesosi imoianariakorikata sari kãkiti poiãoka auinimoni, Sesaréia-Piripi sitatxiti takote isana. Ipixiniãpo Xesosi pimaãna imoianariakori:

—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —itxa.

²⁸Ninoa apakapapireta:

—Xoão kapatxisareri iuãkataka. Apanakini “Eríasi inakori” iuãkataka. Ininiã apanakini “Teoso sãkire sãpiretakari” iuãkataka —itxana Xesosi moianariakori.

²⁹Iuaĩkana Xesosi pimaãna:

—Hitepekana, kipa hite uãkatano? —itxana.

Ininiã Petro apakapapiretari:

—Teoso mereëkiti, kãkiti iãtapanãtakiti pitxaua —itxari.

³⁰Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Teoso mereëkiti nininiu !hísãpiretapiri apanakini —itxa.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Mateo 16.21-28; Arókasi 9.22-27)

³¹Ininiã ia atoko oerekarauata:

—Nota hĩtari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kona nirekapanino nota. Nokaãkako. Eereka ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako.

³²Ikara isãpireta ikinimane kãkitimoni. Ininiã Petro anikari iua maparamoni. Itxari:

—Kona ikara atoko !pitxape. Kona erekari pisãkire ikara atoko pinini —itxa Petro.

³³Ininiã Xesosi kirioka imoianariakorimoni. Iua txitari Petro:

—Pisipiniikaua Satanasi. Pite nireëkiti kãkiti nireëkiti atokotxikana. Pite nireëkiti kona Teoso nireëkiti atokoni —itxa Xesosi.

Xesosi Moianari Atão Inakari

(Mateo 16.24-28; Arókasi 9.23-27)

³⁴Xesosi akiritana kãkiti imoianariakori apaka. Itxana ninoa:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka pinireëkiti kona pixinikape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata

pisapitikako. ³⁵Pite ātipirika kaminiāri piteka nireēkitinoka, ininiā pinireēkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireēkiti xipokiniā, nota sākire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisāpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.

³⁶Atxiīti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ikapani. Atxiīti iua tiitxi xika kona pikīpitari Teoso sākire, ininiā kona pikaikota ātipirika Teosokata. Ikara atoko ininiā, erekari atxiīti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ātipirika pikaikotini, kotxi tiitxi iki poiāoka, pixinine karone apiata. ³⁷!Apakata kākiti iīkitxitiniri Teoso, iuamoni isini ikapani.

³⁸Ikorsaaki kākiti linirekari Teoso. Inirekari maerekatina. Ikorsaaki pipētatiniano nota, pipētatiniani nota sākire, ininiākara nota kākiti itari iaxitikirino pētataiko pite, uai nikanapiriākasaaki. Nikanapiriākasaaki, niri iotximere aua notamoni. Nina niri nitiriakorikata, erekarinikata.

9 ¹Xesosi txana nino: —Hīxinikariko ia nisākire. Apanakini hīte uatxa uai auakanii, hīpinini apisapanika himarotari Teoso auītetxi ininiāua. Auītetxi kaposotiireri itxaua —itxa Xesosi.

Moisesi, Eríasi Pakini

(Mateo 17.1-13; Arókasi 9.28-36)

²Seisi pakini ōti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini oxiratarimoni, mitaxiratarimoni. Iuasaaki ninoanani aua iuaā. Iuaā auakasaakina, Xesosi ito ipinipo itxa.

³Imāka kasarori itxaua. Iotximere apaka auari. Ikara imāka saro atoko inakari, !auari. Kākiti iteene arokiniāri mākatxi, iuaritika ikara isaro atoko !auari. ⁴Iuasaaki Eríasi, Moisesi pakini tokiā iuaā. Isākirauatana Xesosikata. ⁵Ininiā Petro txari Xesosi:

—Koerekareri, erekapitikari uai aūuini. Makamari papiri ipi āti pakini, pite ikapani, Moisesi ikapani, Eríasi ikapani —itxa.

⁶Ikara atoko itxa Petro, kotxi !imarotaikari isākire, iteene ipīkarauatiniā.

⁷Iuasaaki katxiāri apoka ninoamoni. Katxiāri āki auana. Katxiāri āki Teoso txari:

—Ere namarite, nitiretakiti. Hīkenakotariko iua sākire —itxa.

⁸Katimaritika Xesosi moianariakori sapotorika. Itikapokotana. Mitxi Xesosikata sākirauatakani !auaika iuaā. Xesosinokara kaikota ninoakata.

⁹Otanoxiratarari iokiriiāpotakasaakina, Xesosi txana:

—Mixikanani hītikakiti !hīsāpiretapiri apanakini. Nota hītari iaxitikiri nipinaka atoko iuaīkana nōkitikaākaua atokoikarako, hīsāpiretariko mixikanani hītikakiti —itxana.

¹⁰Ininiā !isāpiretarina apanakinimoni. Ninoanoka isākirauanātana:

—Natokopa itxa kākiti ipīkaripeka iuaīkana ōkitikiniāua —itxanātana.

¹¹Ipimaārina Xesosi:

—Kinirepa kaiōkatsoparerini sākire: “Teoso mereēkiti apokini apisapanikarako Eríasi apokako.” Kinirepa ikara atoko itxana?

¹²Ininiā Xesosi:

—Inipitikara Eríasi apoka merepanika, kākiti iposope inini īkapani. Teoso sākire iōkatsopatakori txari: “Kākiti itari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. !nirekaākako.” Kinirepa ikara atoko itxa Teoso sākire iōkatsopatakori? ¹³Nisāpiretaiko Eríasi apokapeka. Kākiti misiritapekari iuani. Inireēka iaōka imisiritarina. Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari ikara ene —itxa Xesosi.

Amarini Maerekati Matamatakoti Auaītotakiti

(Mateo 17.14-21; Arókasi 9.37-43a)

¹⁴Ninoa apokaāpotakasaaki apanakini imoianariakorimoni, atamatana kākítipokoni. Ninoa ākitana Xesosi moianariakori. Iuasaaki kaiōkatsoparerini kākítikata itaparakienetakaua.

¹⁵Iuasaaki kākiti atapari Xesosi. Ipoxoniritikana itxana:

—Xesosi napani.

Ininiā imitekana iuamoni, okapireta itxarina:

—Piteni?

¹⁶Ininiā Xesosi:

—Ari, notara.

Ipimaāna:

—Kininiāpa hītxitakakaua? —itxa.

¹⁷Ininiā kiki kākiti sauaki auakari apakapapiretari:

—Nota minamari namarite pitemoni. Maerekati matamatakoti auaītotari iua. !Auiritari namarite sākirauatini. ¹⁸Iua maīkasaakiri, okaītotari iua xiti. Iuasaaki namarite sorikipeta. Akatsakatsiriītaua. Itorōkaītota. Ininiā nimisākiretamana pimoianariakori omitikiniiri maerekati matamatakoti, txamari ninoa !iposotari.

¹⁹Xesosi txari:

—!Kauikarei hïte. Maerekati kamakanii hïte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hïtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hïte nimïteenekini? Himinari amarini notamoni —itxana.

²⁰Ininiã ninoa anikari iua amarini Xesosimoni. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti atamatari Xesosi. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti txïkitakari amarini okaratiniua. Ininiã iua amarini iriãkata. Ikanapirikata, isorikipekata, itxïkitakari amarini. ²¹Xesosi pimaãri iri:

—Kirisaakipa ipotorika ïkora atoko inini?

—Axapitipanikara ipotorika ïkora atoko inini. ²²Itokata maerekati matamatakoti okaïtotari xaminamoni. Itokata okaïtotari kãuaãrimoni. Inirekari okiniri iua. Piposotiniãri, pomitikariko maerekati matamatakoti. Piamonïkauako atepaniko —itxa iri sãkire.

²³Ininiã Xesosi:

—Nota posotatari? Teoso sãkire auiãkari posotari ikaminiri ikinika —itxari.

²⁴Iuasaaki iua kiki apakapapiretari iãsaritika:

—Nauikapitikari piposotiire. Axapitikinoka !nauikari, ininiã pisikaposotiiretano iteene pisãkire nauikini ïkapani.

²⁵Isãkirauanãtakasaakina, kãkitipokoni miteëkata ninoamoni Xesosi kamakiti imarotininã ïkapani. Ininiã Xesosi itapararitika txitari maerekati matamatakoti:

—Pite maerekati matamatakoti. Pitxïkitakari kãkiti masãkireti inini. Pitxïkitakari kãkiti makenakokiti inini. Nota omitikai pite. Pipokïka. Iuaïkana !piïroãpinikako iua ïtoã —itxa Xesosi.

²⁶Iua maerekati matamatakoti akiripoakata. Okaraïtokatari atoko, sipe itxa. Iua amarini ipïkari ïto atokopeka itxa. Ininiã apanakini kãkiti: —Ipipeka —itxarina.

²⁷Ininiã Xesosi maïkauakotari. Ökitikari iua, ininiã itima.

²⁸Xesosi aapokotxi ãki auakasaaki, iuanoka inakasaaki, imoianariakori pimaãri:

—Natokopa ininiãpa kona ate posotatari maerekati matamatakoti aomitikini? —itxana iuamoni.

²⁹Ininiã Xesosi:

—Teoso pimisãkiretakasaaki, iuasaaki pimanipokotakaniãra, iuasaaki piposotari ikara atoko inakari maerekati matamatakoti pomitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini

(Mateo 17.22-23; Arókasi 9.43b-45)

³⁰Iuaã ipotorikana. Īpirixititarina Kariréia tōpa. Xesosi !nirekari apanakini kenakoenetiniri iua auiniãtaã. ³¹Kotxi inirekari oerekinina imoianariakorinoka ipinini pirena. Ininiã Xesosi:

—Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kikiakorimoni inirekaãkitina ikaminina tĩkane. Ninoa okano nota. Ipi õti ãti õti inakasaaki iuaĩkana nõkitikauako —itxa.

³²Ninoa !imarotari Xesosi sãkire. Ninoa pĩkari ipimainirina iua.

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?

(Mateo 18.1-5; Arókasi 9.46-48)

³³Kapanaoõ sitatxiti apokana. Aapokotxi ãki auakasaakina, Xesosi pimaãna ninoa:

—Natokopa itxa hĩsãkire, uaimoni aĩkasaaki hĩtaparakienatakakasaakiua? —itxa.

³⁴Masãkirenika itxana, kotxi kimaporiãpo ninoa sãkire: “Īkiripa ate apiatakari?” itxana. ³⁵Xesosi, iitopãka atoko, akirita itxana imoianariakori tosi pakini.

—Hĩkinika uaimoni hĩĩtopãka. Apiatakari pininiãua pinirekiniã, piteka poiãotakaua. Ikinimane nitiri pitxauako.

³⁶Xesosi kosekari amarini, mina itxari imoianariakori sauaki, katarata itxari.

³⁷—Papakapiniãri amarini pipoxokoniritika, papakapano nota apaka. Papakapiniãno nota, na notananini papakapa. Iuasaaki papakapari iua uaimoni niokanatakiri —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitiãkari

(Arókasi 9.49-50)

³⁸Xoão sãpiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni pite uãkaã. Kona pimoianarini iua. Ininiã ate: “Ikara atoko !pitxape,” atxari.

³⁹Ininiã Xesosi:

—!Hĩotokakapiri ikara ikamini. Kãkiti nota uãkaã maerekati matamatakoti omitiãkari, kona imisãkirepiretano. ⁴⁰Iua ate mokaiakari minakatiua. Atiretakiri itxaua. ⁴¹Nota atãopitikara nitxai

hĩte. Atxiĩti kãkiti sikai ãparaã, kotxi Teoso mereẽkiti nakiti pitxaua. Iua kamakiti erekari, ininiã apakapapitikariko ikamakiti ĩki.

Maerekati Oerekakari

(Mateo 18.6-9; Arókasi 17.1-2)

42!Erekari kãkiti mitari oerekiniãri amarini nota sãkire auiãkari maerekati ikamini. !Erekari. Erekamariko kai mitari iaxirikaãkamako iua kãkiti mitari nokiã, eereka okaãkamako ipoamoni ipinini ĩkapani. 43Piuako maerekati ikamãkitakiniãi, pitsotakari. Erekamariko ãtinani piuako Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã, pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti piuako ipi aua, txamari pite sari iuaãtaã. !Erekari. 44Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka. 45Pikiti maerekati ikamãkitakiniãi, pitsotakari. Erekamariko ãtinani pikiti Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã, pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti pikiti ipi aua, txamari pite sari iuaã. !Erekari. 46Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka. 47Poki maerekati ikamãkitakiniãi, pimakatxakari. Erekamariko ãtinoka poki auini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua pisini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti poki ipi aua, txamari pite sari iuaã. !Erekari. 48Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka.

49Iõkira nipokorimoni takiko atokokana xamina tirinakari takaãkako ikinimane kãkitimoni. Ikara atokokana ikinimane ataerekataãkako. 50Iõkira erekaro. Txamari iõkira koketikosaaki kipatxikata, !erekaikaro. !Apakata xinitxi piõkiratini ĩkapani. Atão iõkira atoko hĩtxako. !Hĩtxitakakapeua.

Kiki ĩtanorokata Itakanapakakini

(Mateo 5.31-32; 19.1-12; Arókasi 16.18)

10 1Xesosi potorika iuaã. Xotéia tõpa isa. ĩpiriãkitari Xotão kãuaãriti. Iuaĩkana kãkiti apotiĩtaua iuamoni. Kaiãopokori kãkiti, ininiã oerekarauata, mitxi oerekarauanãtini atokokana.

2Kikiakori, pariseo inakanuia, apoka Xesosimoni. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire, ininiã ipimaãrina:

—Atãokani erekari kiki takanapiniro ĩtanoro?

3Ininiã Xesosi:

—Kiatokopa itxa Moisesi paniãtakiti?

⁴Ininiã ninoa:

—Moisesi paniātari kiki iōkatsopatiniri aātsopa, ĩtanoro itakanapini aātsopate, ininiã eereka auiritari iua iokanatiniro oa —itxana.

⁵Ininiã Xesosi:

—Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini, kotxi paikori hĩxinire. Teoso nireĕkiti himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini.

⁶Kotxi merepitipanika Teoso ikinipoko ikamakasaaki, ikamari kiki, sito pakini. ⁷Ikara atoko ininiāpitikara, kiki takanapari iri, inoro pakini, ĩtanorokata auini ĩkapani. ⁸Ininiã ātika atoko itxauana. Ininiã ipi kākiti litxaikauana. Ātinokara itxapekauana. ⁹Ikara atoko ininiã, !erekari kākiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini —itxa Xesosi.

¹⁰Eereka Xesosi imoianariakorikata kanapiriã aapokomonina. Iuaã apokasaakina, imoianariakori pimaāri iua ikara sākiretxiti iuaĩkana oerekinina ĩkapani. ¹¹Ininiã isāpiretana:

—Kiki ĩtanoro takanapakari, āto sito itaka inakari, maerekati ikaminaro ĩtanoro. ¹²Iua atokokana sito ōtaniri takanapakaro, āti ōtanirita inakaro maerekati okaminiri ōtaniri —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini

(Mateo 19.13-15; Arókasi 18.15-17)

¹³Iposo atoko ātikaka kākiti anikari amarini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi misākiretiniri Teoso ninoa amarini ĩkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni.

¹⁴Xesosi ikara ikenakotakasaaki, !apokaerekatari. Ininiã iua:

—Hāuiritariko amarini notamoni apokini. !Hĩotokakapiri, kotxi kākiti Teoso auĩtetakani amarini atoko itxauana. ¹⁵Ia atāo: Kākiti mapakapakaniāri Teoso, amarini apakapiniri atoko iminakaniã, kona isa Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.

¹⁶Ininiã Xesosi kataratari amarini. Itakari iuako ikiina nopini. Amanaāri Teoso erekari itakini amarinimoni.

Ātokori Ito Txineiroteri

(Mateo 19.16-30; Arókasi 18.18-30)

¹⁷Xesosi iuaĩkana potorika. Iuasaaki ātokori miteka iuamoni. Ikapotoreĕkaua Xesosi apisatoō.

—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ātipirika nauini ĩkapani? —itxa.

¹⁸Ininiã Xesosi:

—Kininiāpa “erekari” pitxano? Teosonanira erekari. ¹⁹Pite imarotari Teoso paniātakiti. !Pokaniuatape. !Pisirīkape āti ūtanorokata. !Pīitiriuatape. Poxiene !pikamape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako —itxa Xesosi.

²⁰Iua ātokori txari:

—Noereēkiri, axapitipanikara ninakasaaki, nikīpitari ikara Teoso paniātakiti —itxari.

²¹Ininiā Xesosi apokaerekatari iua.

—Auapanika ātinoka pikamini tīkane. Pisa. Tiitxi ikinika pinakiti pivētxitako. Txineiro papakapakito pisikako matxineirotenimoni. Eereka pimoianatanoko nota. Ikara atoko inakari pikaminiā, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxari iua.

²²Ikara Xesosi sākire ikenakotakasaaki, imatinaniuata. Isipe. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kaiāori itii.

²³Xesosi sapotorika, misākireta itxana imoianariakori:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auītetxi ininiātaāua —itxa.

²⁴Imoianariakori:

—Anekani? —itxana.

Iuaīkana Xesosi txari:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auītetxi ininiātaāua.

²⁵Atauako kamero napatari ākorike sonakiā? Apia mimari kākiti katxineiroterini auītetiniri Teoso —itxana.

²⁶Imoianariakori iteene tsorīkaānāta.

—Ininiā kipa sari Teoso auītetxi ininiātaāua? —itxana imoianariakori.

²⁷Ininiā Xesosi apakapapiretana:

—Teoso posotari ikinipoko ikamini. Kākiti !liposotari. Teoso posotari anikiniri katxineiroteri itixinemoni —itxa.

²⁸Petro txari:

—Ate takanapapekari ikinipoko pite amoianatini īkapani —itxari Xesosi.

²⁹Ininiā Xesosi:

—Atāo nitxai. Paapoko pitakanapiniā, pitariakori, pitaroakoro, piri, pinoro, pītanoro, pamariteni, pikikiote, pitakanapiniā notakata pisini īkapani, Teoso iokanapirena erekari pisāpiretini īkapani,

³⁰pitakanapakiti iua apiata nisikaiko. Īkorsaaki nisikaiko itomaneri aapokotxi, itomaneri pitariakori, itomanero pitaroakoro, itomanero pinoroakoro, itomaneri pamariteni, itomaneri pikikiote, nisikaiko. Txamari iusaaki patatsiitari pimisiritiko. Iuaritika eereka Teosokata

pauapika ātipirika. ³¹Uatxa apiari inakari, iusaakiko minakati itxauako. Uatxa minakati inakari, iusaakiko apiari itxauako —itxa Xesosi sākire.

Iuaĩkana Xesosi Sāpiretari Ipinini

(Mateo 20.17-19; Arókasi 18.31-34)

³²Xesosi imoianariakorikata Xerosareẽ kimaporite iāpotakasaakina, Xesosi ĩkiika. Iusaaki ninoa maerekaxiniretinoka itxana. Apanakini ninoa tikini sikani pĩkarauata. Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana imoianariakori tosi pakini. Isāpiretana paĩtiki kākiti kamakiti iuamoni tĩkane. ³³Ininiã iua:

—Hikenakota. Xerosareẽmoni asa uatxa. Iuaã nota hĩtari iaxitikiri sikaākako sasetotxi auĩteakorimoni, kaiōkatsopareriakorimoni pakini. Ninoa paniātariko nota okiko. Iposo atoko Xoteo minakonimoni sika ninaākako. ³⁴Inapetanonako. Inoropatanonako aāpitsaã. Ikiisokanonako. Iposo atoko oka ninaākako. Ipi āti pakini ōti inakasaaki iuaĩkana nōkitikauako — itxa imoianariakorimoni.

Txiako Xoão Pakini Amanaākiti

(Mateo 20.20-28)

³⁵Iposo atoko Txiako, Xoão pakini sari Xesosimoni. Ninoa Sepeteo anaakori.

—Koerekareri, ate nirekari aamanaākiti pikamini —itxana.

³⁶Ininiã Xesosi pimaãna:

—Kipa hinireka nikaminii hĩte? —itxana.

³⁷—Pite ikinimane auĩte pinakasaakiua, pauiritaua pitekata aĩtopākini, pikikomoni, pisaneremoni aĩtopākini —itxana.

³⁸Ininiã Xesosi:

—!Himarotari hamanaākiti, kotxi mapaõti napa atoko nota apakapariko iātatxi tsiĩtxiã niātini ĩkapani. Hĩposotatari ikara hiātini? Nipatxisataākako tsiĩtxiã. Hĩposotatari ikara atoko hĩpatxisatiko?

³⁹—Aposotapitika —itxana ninoa.

Xesosi txana ninoa:

—Inipitikara hiātariko nota iātakiti. Inipitikara hĩpatxisataākako nota patxisatiko atokokana. ⁴⁰Txamari !niposotari nauiritinii hĩte nikikomoni, nisanaremoni hiĩtopākini, kotxi Teoso mereẽpekana kākiti nikikomoni, nisanaremoni topākakani tĩkane —itxa Xesosi.

⁴¹Xesosi moianariakori tesi pakini kenakopiretakasaakiri Txiako, Xoão pakini amanaãkiti, ininiã ninoa omanatana. ⁴²Ininiã Xesosi akirita txana imoianariakori:

—Uaimoni hina. Hiitopãka notakata —itxana ninoa.

—Híte imarotari Xoteo minakanua auíteakori pataparana. Ninoa auiritari kãkiti kaminiri ninoa paniãtakitinoka. ⁴³Ninoa atoko !hĩtxape. Apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatana apanakini.

⁴⁴Apanakini auíte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika. ⁴⁵Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ïkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri !auari. ïkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ïkapani, kãkiti nitiretini ïkapani. ïkorapokoriti napoka nipinini ïkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ïkapani, kotxi nota ïkitxirauata ninoa mapinakani ïkapani —itxa Xesosi.

Mõsiãreti Patximeo Inakori

(Mateo 20.29-34; Arókasi 18.35-43)

⁴⁶Xesosi imoianariakorikata apoka Xerikoo sitatxiti. Eereka ipotorikasaaki imoianariakorikata itomaneri kãkitikata, iusaaki mõsiãreti Patximeo inakori kimapori ïtiniãpo iitopãkanãta. Tximeo inakori ãkiri iua. Iua mõsiãreti amanaãnãtaro txineiro. ⁴⁷Iua kenakotari Xesosi Nasareekiri inapaenetini, ininiã akirinãta:

—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.

⁴⁸Ininiã apanakini kãkiti pinitari:

—Maãtako. !Pakirinãtape —itxarina mõsiãreti.

Iuaritika apiata akirinankata:

—Taviini apika mekani. Piamonĩkanoko nota —itxanãta.

⁴⁹Ininiã Xesosi iotoka itxa.

—Hãkiritari iua mõsiãreti —itxa.

Ininiã ninoa:

—Pipoxokoniuatoko. Põkitikaua. Akiritapekai —itxarina iua mõsiãreti.

⁵⁰Ininiã Patximeo okanapari imãka inopini auakari. Pakoteri õkitikaua, sa itxa Xesosi akiritiniri manapi.

⁵¹Ininiã Xesosi:

—Kipa pinireka nota kaminii pite? —itxari.

—Apiananiri, nõsiãrera ninireka —itxari.

⁵²Ininiã Xesosi:

—Pisa. Erekapekai, kotxi pite auikari niposotiire —itxari.

Iuusaakipeka Patximeo kōsiärepeka itxa. Xesosikata sa itxa kimaporiã.

Xesosi Xerosareë Apokaãpotini

(Mateo 21.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

11 ¹Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareë. Ōtanoxiratarari, oriva mina takikoãtaã takote apokana. Iuaã aua aapokotxi Petxipaxee inakori, Petánia inakori apaka. Iuaã Xesosi iokanatanana ipi imoianariakori.

²—Hĩsa ikiraã kaixiti auakari aapokotxiã. Iuaã hãpokasaaki, hãpokari xomëta ãkiri iaxiriãkori. Kãkiti !iitopãkapanika iua nopini. Hĩkoxirikari. Uaimoni mina hĩtxari. ³Kãkiti pimaãkasaakii hĩte: “Kinirepa hĩkoxirikatarari xomëta ãkiri?” hinikosaakiko: “Apiananiri nirekari iua. Iuaĩkana akamoni aminariko,” hĩtxako.

⁴Ininiã eereka isana. Apokarina iua xomëta ãkiri iaxiriãkori kimaporiã aapokotxi tore takote. Ininiã ikoxirikarina. ⁵Ãtikaka kãkiti iuaã auakani:

—Kinirepa hĩkoxirikatarari xomëta ãkiri? —itxana Xesosi moianariakorimoni.

⁶Ininiã Xesosi paniãtini iaõka apakapapiretana. Ininiã kãkiti iuaã auakani:

—Ininiã hanikaikari —itxana.

⁷Ninoa anikari xomëta ãkiri Xesosimoni. Ininiã imãkana ãti imãkana nopini auakari itakarina xomëta ãkiri nopini Xesosi topãkini ĩkapani. ⁸Apanakini kãkiti matameëkari imãkana ãti imãkana nopini auakari kimaporiã Xesosi napini tĩkane. Apanakinipekana sauakari aãxike. Kimaporiã itakaãpotarina.

⁹Ninoa Xesosi tikini ĩkani, iua apisa sikani pakini akiriãpokatanana ipoxokoniritikana imakinikana:

—Peerekari Teoso, Apiananiri. Iua iokanatai pite atemoni. Anirekari erekari isikinii pite. ¹⁰Peerekari Teoso, aãtokirini Tavii aãũite ininiua atokokana iuaĩkana apoka. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxaãpokatanana.

¹¹Xesosi apoka Xerosareë. Teoso misãkiretiko aikotimoni isa. Iuaã ĩroã itxa. Ikinika iroko ãki itikapokota. Iua atoko mapiãpe, ininiã isari Petánia aapokotxitimoni tosi imoianariakorikata.

Piko Mina Marito Pirena

(Mateo 21.18-19)

¹²Ikatimatakasaaki ipotorikana Petánia. Iusaaki Xesosi natxita. ¹³Ikira atoko atamataro piko mina. Ito otsopa aua. Isari oamoni kariro iuākatiniāro, kotxi piko mina tsopa auakasaaki, ori auapitika. Txamari apokasaaki, otsopanani auari, kotxi kona ori manapini. ¹⁴Ininiā Xesosi: —Kākiti !itximaikaiko piri —itxari piko mina. Imoianariakori kenakotari isākire.

Pirātxi Vētxitakani Omitikiko

(Mateo 21.12-17; 20-22; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

¹⁵Xesosi imoianariakorikata apoka Xerosareē. Xesosi iroã Teoso misākiretiko aikotiā. Omitikana kākiti iuaātaā amotiitakani, sikatiitakani. Ikapakitikari amesa ninoa txineiro apakapakani amesane. Ikapakitikari kamoā vētxitakani topākini apaka. ¹⁶Iua !auritana kākiti anikiniri tiitxi aiko ipirikoatinina. ¹⁷Xesosi oerekana kākiti iuaā auakani:

—Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Ia naapoko. “Teoso misākiretiko aikoti” akiritaākako, ikini itixiti auakani misākiretinino iġapani, itxa. Txamari hīte txīkitakari ia aiko kiītiririni iomaātiniātaā ininiua —itxa Xesosi.

¹⁸Sasetotxi auīteakori, kaiōkatsoparerini pakini kenakotari Xesosi sākire. Ininiā ninoa tsoriġkaāta. Ixinikaxititana.

—Kanatokopa atxatari Xesosi aōkini? —itxanātana.

Ikinimane iteene apokaerekatari Xesosi sākire, ininiākara sasetotxi auīteakori, kaiōkatsoparerini pakini pīkari Xesosi.

¹⁹Ipiākapokotapeka Xesosi takanapari sitatxi imoianariakorikata.

²⁰Katimatiniġkata kimaporiā isaāpotakasaakina, atamatarona oa piko mina. Opīpe. Okotsapekara ipinakepeta apaka. ²¹Petro xinikari iua apisapanika Xesosi sākire, ininiā akiritari Xesosi:

—Koerekareri, patamataro piko mina. “Kākiti !itximaikaiko piri,” pinakito. Oa piko mina ipīpeka —itxari.

²²Ininiā Xesosi:

—Pauikapiretariko Teoso sākire. ²³Atāoenekara nisāpiretai.

Pauikiniāri Teoso sākire, piposotari pipaniātiniġri ikira ōtanoxiratari: “Pōkitikaua. Pokakataua potxoari uinitimoni.” Pākixinireē iteene

pauikiniári pisākire iaōka apokini, ininiā apokapitikako pamanaākiti. ²⁴Ikara atoko ininiā nota txai hīte, Teoso pimisākiretakasaaki, pamanaākasaakiri pinirekakiti, pauikariko iposope Teoso sikinii, ininiā papakapapanikariko. ²⁵Teoso pimisākiretakasaaki, āti pomanatiniā, pitakanapariko pomanākare. Pimaxinīkaretiniári maerekati ikaminii, ininiā piri iaxitikiri maxinīkaretari maerekati pite kamakiti. ²⁶Pimamaxinīkaretakaniári maerekati āti kamakiti pitemoni, ininiā piri iaxitikiri kona maxinīkaretari maerekati pite kamakiti apaka.

Xesosi Paniātakari Moerekakoni

(Mateo 21.23-27; Arókasi 20.1-8)

²⁷Iuaīkana apokana Xerosareē. Xesosi tīpokota aiko Teoso misākiretiko pirikere āki tinikata. Itīpokonātakasaaki, sasetotxi auīteakori, kaiōkatsoparerini, kiomātxiakori pakini apoka iuamoni. ²⁸Ininiā ninoa txari:

—Kipaniāpa pikamari īkora pikamakiti? Kipa paniātai? — itxarina Xesosi.

²⁹Ininiā Xesosi apakapapiretana:

—Nota apaka pimarauatako hītemoni. Ātinoka nipimaāiko hīte. Hīsāpiretiniāno, nota sāpiretai hīte niokanatakiri uāka apaka.

³⁰Kipa paniātari Xoōni ipatxisarauatini? Teosokani paniātari Xoōo? Kākitikani paniātari Xoōo? Hīsāpiretano —itxana.

³¹Ininiā ninoa xinikaxitināta. Imisākiretakakana. Ipimaākakana:

—Natokopa itxa aāpakapapiretiniri iua? Aāpakapapiretiniári: “Teoso paniātari iua,” ininiā iua: “Kinirepa kona hāuikatari iuani sākire?” itxapemaua. ³²Aāpakapapiretiniári: “Kākiti paniātari iua,” ikinimane omanataua —itxanātana.

Ninoa pīkari kākiti kotxi ikinimane auikari Xoōoni atāo Teoso sākire sāpiretakari ininiua. ³³Ikara atoko ininiā ninoa apakapapiretari Xesosi:

—Ate !imarotari.

Ininiā Xesosi:

—Ikara atoko ininiā, nota !nisāpiretai hīte nipaniātakiri uāka.

Parīkauatakani Maerekani

(Mateo 21.33-46; Arókasi 20.9-19)

12 ¹Eereka Xesosi sāpiretana ninoa sāpirenatxi atāo inakari oerekiko. Itxari:

—Kiki takarauata. Txipokori ova inakoronoka itaka. Ipiriketari. Ikamari ova maōkiko. Iposo atoko itakare apanīkakixitika ikamari aapokotxi axapitiri ōtanori ikikiote imakinetini īkapani. Iposo atoko ipaniātana ātikaka kikiakori itakare inīkatinina īkapani, kotxi iua sariko ōtakoxiti. Ninoa apakapamaroko ipixini ova iparīkana īki. Iposo atoko katakareri sipe. ²Ova manapi, iua katakareri iokanitari initiri ninoa kikiakorimoni ova ipixini apakapini īkapani. ³Txamari iua apokasaaki ninoa maīkari iua. Ixirokittarina. “Pisipeka,” itxarina. Miketika ikanapiripe.

⁴—Iuaīkana katakareri iokanitari āti initiri ninoamonikana. Txamari ninoa kikiakori misiritari iua. Kai soroā ikiporonakarina, karota itxapirina ikiiā. ⁵Iuaīkana katakareri iokanitari āti ninoamonikana, txamari ninoa okapiri iuani. Kaiāopokori initiriakori iokanata ninoamoni. Apanakini inoropatana. Apanakini okana. Itxaāpotana.

⁶—Iua katakareri auapanika ātinoka iokanatinini īkapani, imi iteene itiretakiti. Imapotōkire iokanitari imi ninoamonikana. “Notamoni ninoa paxitariko namarite” itxa. Ininiā imi apoka ninoamoni. ⁷“Katakareri ākiri napani. Maōkari. Aōkiniāri, itakare imakinika kaikotinaua ate,” itxakakana kikiakori.

⁸—Ininiā ninoa maīkari katakareri ākiri, oka itxapirina, kikio xiripire oka itxarina iūto.

⁹—Ininiā kiripa ikama katakareri? —itxa Xesosi.

—Iua kanapiriā. Okanako ninoa kikiakori. Ipaniātana apanakini itakare imakinetinina īkapani —itxa Xesosi.

¹⁰Hīte atatsopatapekari ia Teoso sākire iōkatsopatakori:

Aapokotxi kamakani kona nirekari ātika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maīkakari itxaua.

¹¹Teosokara txīkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori.

¹²Xoteo auīteakori imarotarina Xesosi sākire. Ninoa imarotari ikamakitina takari makinetakani kamakiti atokokana, ininiā ninoa omanākarauata Xesosi sāpiretakiti xika. Ninoa kinirāo maīkaka itxarina Xesosi, txamari !imaīkarina iua, kotxi ipīkarina kākiti. Ininiā itakanaparina Xesosi, sipe itxana.

Homano Auĩte Īkitxitiko

(Mateo 22.15-22; Arókasi 20.19-26)

¹³Eereka Xoteo auĩteakori iokanatana ātikaka Erotxi sākire auĩākani, ātikaka pariseoakori pakini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isākire, kotxi ninoa nirekari Xesosi kaminiri maerekati imaĩkinirina ĩkapani. ¹⁴Ninoa apokasaaki, imisākiretarina Xesosi:

—Koerekareri, ate imarotari pite sākire atāonani ininiāua. Poerekari atāonani Teoso nireēkiti kākiti kamini ĩkapani. !Pipĩkari kākiti. Kākiti poiāori pimisākiretini atokokana kākiti apiari pimisākireta apaka. Ikara atoko ininiā, pisāpiretaua. Atāokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? ¹⁵Atāokani asikiniri iuamoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxana.

Xesosi imarotari isākirena. Imarotari ninoa pimarauatini isākire ikerokini ĩkapani. !Inirekarina atāo inakari imarotinina. Ininiā Xesosi txana ninoa:

—Kinirepa hātamakaerekatano nota? Himinaro txineirota. Ninirekari natamatiniro —itxa.

¹⁶Ininiā iminarona.

—Kisanōkapa ia? Kiuākapa aua uai? —itxana.

Ininiā ninoa:

—Sesa sanōka, iuāka pakini —itxana.

¹⁷Ininiā Xesosi:

—Ikara atoko ininiā, hīsikariko Sesamoni iua nakiti. Hīsikariko Teosomoni iua nakiti —itxana.

Ininiā kasākirena ninoa, kotxi peerekari Xesosi apakapapiretakiti.

Ipĩkari Ōkitikiniua Mauikakoni

(Mateo 22.23-33; Arókasi 20.27-40)

¹⁸Kikiakori satoseo inakoni, !auikari kākiti ipĩkaripeka iuaĩkana ōkitikiniua iuaĩkana auāki inini ĩkapani. Ninoa satoseo apoka Xesosimoni.

¹⁹—Koerekareri, Moisesini iōkatsopataru ia ipaniātakiti: “Kiki meenetipanika ipininiā, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiā, itakauākatari amarini iua itarini ipĩpekarini uāka,” itxa Moisesi. ²⁰Setxi itaritxiakori aua ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari takaro sito. Txamari ipĩkasaaki meenetopanika itikinitaro. ²¹Ininiā āti itari takaro oakana. Ipĩkasaaki !keenepanikaro oa. Iua atokokana

itxape ãti itari. ²²Ininiã imakinikana ninoa takapiimaro oa. Ikinikana ninoa meenenipanika ipïpena. Eereka oanipekana apaka opïpe. ²³Ipïkani ôkitikasaakiua, kiriïtanoropa otxatauako? Kotxi ikinikana setxi takapekaro oa —itxana.

²⁴Ininiã Xesosi:

—Hïte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iôkatsopatakori. Teoso posotiire apaka !himarota. ²⁵Ipïkani iuaïkana ôkitikasaakiua, Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxapekauana. !ïtanorouataikako. ²⁶Hïte !auikari ipïkani ôkitikiniua. Hïte atatsopatapekari Moisesi iôkatsopatakiti aanaia tirinakari pirena. Iuasaaki Teoso misãkiretari Moisesi: “Apraõ, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxari Moisesimoni. ²⁷Ikara atoko ininiã Apraõ, Isaki, Xakoo pakini ôkitikapekua iuaïkana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Kona ipïkani Teosoneni itxaua Teoso. Amananini hïkerokari —itxa Xesosi satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini

(Mateo 22.34-40)

²⁸Iuaãtaã aua kaiôkatsoparereri. Ikenakotana ninoa misãkiretakiniua. Ikenakotari Xesosi apakapapiretakiti erekari ene. Ininiã iua pimaãri Xesosi:

—Ïkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireëkiti akamini?

²⁹Xesosi apakapapiretari:

—Teoso paniãtakiti apiari ia: “Isaero tïpa auakani, hïkenakota. Ateosone Apiananiri iua. Iuananira Teoso txaua. ³⁰Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireëkitiã, ikini pãkixinireë, ikinipoko pixinikakitiã, ikini pitaparaxinireë pakini.” ³¹Åtipekana Teoso paniãtakiti apiari ia: “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti.” Iuananira Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua —itxa Xesosi.

³²Ininiã iua kaiôkatsoparereri apakapapiretari Xesosi:

—Inipitikara pisãkire, koerekareri. !Auari ãti Teoso. Iuanokara auari. ³³Ininiã atiretamariko Teoso ikinipoko anireëkitiã, ikinipoko axinikakitiã, ikini ataparaxinireë. Atiretamanako apanakini aïtoka atiretini atokokana. Ikara Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua. Teoso paniãtakiti pirãtxi aïkini iua ïkapani poiãori —itxa Xesosimoni.

³⁴Xesosi kenakotakasaakiri isãkire ereka inini, itxari iua:

—Pite auïtearitari Teoso.

Iposo atoko apanakini !kataparaxinireika apikomoni ipimainirina.

Teoso Mereëkiti Tavii Apika Mekaniri

(Mateo 22.41-46; Arókasi 20.41-44)

³⁵Xesosi Teoso misäkiretiko aikoti oerekaruanätakasaaki, ipimaãri: —Kinirepa kaiökatsoparerini säkire: “Tavii apika mekanirako Teoso mereëkiti txauako?” itxana. ³⁶Erekari Matamatakoti kamasäpirenatakari Tavii:

Apiananiri misäkiretari niauïte: “Nota kikomoni piitopäkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniätaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauïte, itxa Taviini. ³⁷Tavii akiritari iua Teoso mereëkiti “Niauïte.” Ikara atoko ininiã, natokopa itxa iua Tavii apika mekani ininiua? —itxa Xesosi.

Iuasaaki ikinimane kãkiti iuaã apitiitakaniua potxitari Xesosi säkire.

Kaiökatsoparerini Maerekani Pirena

(Mateo 23.1-36; Arókasi 20.45-47)

³⁸Xesosi oerekaruanätakasaaki, õtäkikana kãkiti:

—Kaiökatsoparerini moianari !hïtxapeua. Ninoa potxitari mäkatxi ereri ieretakinina kãkiti apisatoõ inapinina ïkapani, kãkiti atamatinina ïkapani. Ninoa apokaerekatari imisäkiretikona ipaxitikona nipokori sikikoãtaã inapaãpotakasaakina. ³⁹Ninoa potxitari kãkiti topãkini apiaerekatakari nopini iitopãkinina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiiniriã ninoa potxitari kakiiniriteri topãkinimoni iitopãkinina. ⁴⁰Ninoa mixirikari tikinitakoni aapoko, iuaritika okanani imisäkiretarina Teoso kãkiti apisatoõ, ininiã kãkiti uãkatari ninoa erekarini atoko ininiãuana. Teoso iteene misiritanako kãkiti ikara atoko inakani.

Tikinitakoro Matxineiroteto Sikakito

(Arókasi 21.1-4)

⁴¹Xesosi topãka txineiro Teoso ïkapani apakapikoãtaã. Xesosi itikari kãkiti ieretakiniro txineiro kaixa ãki. Itori katxineiroterini okaro txineiro mirikinito kaixa ãki. ⁴²Eereka tikinitakoro matxineiroteto apoka iuaã. Otakaro ipi txineiro otaki kaixa ãki. Poiãonoka txineiro. ⁴³Ininiã Xesosi akiritana imoianariakori.

—Inipitikara nisäpiretai hïte. Õkora tikinitakoro matxineiroteto sikakito apiata. Apanakini sikakito poiãoka. ⁴⁴Kotxi ninoa sikaro

txineiro itetakoro. Oa matxineiro teto sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

Teoso Misākiretiko Aikoti Irikiko

(Mateo 24.1-2; Arókasi 21.5-6)

13 ¹Teoso misākiretiko aikoti Xesosi pokĩkasaaki, imoianari misākiretari iua:

—Koerekareri, patamata ia kai aapokotxiti itomaneri. Amaripokori. Ia aiko Teoso misākiretiko peerekari.

²Ininiã Xesosi:

—Hãtamatarari ia aiko mitari. ãti õti imakinika irikaãkako. Kona kai kaikotaikako ãti kai nopini —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini

(Mateo 24.3-14; Arókasi 21.7-19)

³Xesosi topãka oxiratari nopini Teoso misākiretiko aikoti apisatoõ. Iuaã aua oriva minanape. Iuasaaki Petro, Txiako, Xoã, ãtree pakini apoka iuamoni. Ninoanoka aua iuaã. ⁴Ipimaãrina Xesosi:

—Kirisaakipa aiko Teoso misākiretiko irikaãka? Natokopa itxa aimarotini ikara õti apisapanika?

⁵Ininiã Xesosi:

—Erepaniko. !Hãuiritapiri apanakini misirienetini hĩte. ⁶Itoipaniriko kãkiti, “Xesosikarano,” inakanipaniko. Ninoa misirienetari kaiãopokori kãkiti. ⁷Neenamatzhi hĩkenakoenetakasaaki, neenamatzhi ene hĩkenakoenetakasaaki, !hĩpĩkarauatape. Ikara auapitikako, iuaritika kona xipokatxi õtipanikani. ⁸ãti uãka neenamauata ãti uãkakata. ãti tixini auakani neenamauatako ãti tixini auakanikata. ãtikaka itixi iakeẽkatakako. Kaiãopokopaniri natxi. Amarini auini tsi atoko itxapaniko.

⁹—Erepaniko hĩte. Himaĩkaãkako, auĩtetximoni hĩsiãkako. Hinoropataãkako aãpitsaã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Nota sãkire hãuikini xika hĩte anikaãkako poiãori auĩtetximoni. Apiari auĩtetximoni apaka hanikaãkako. Iuasaaki hĩte sãpiretanako ninoa Teoso iokanapirena erekari. ¹⁰Itixi xipokini apisapanika Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãkako ikinimanemoni ikini itixitikinimoni. ¹¹Kãkiti maĩkasaakii hĩte, anikasaakii hĩte auĩtetxiakorimoni, !hĩxinikapiri hĩsãkire tĩkane hĩsãkirauatini apisapanika. Hĩsãkirauatakasaaki, iuasaakipeka himarotari hĩsãkire. Erekari Matamatakoti txĩkitakai iuasaaki hĩsãkire himarotini.

12Kākiti sikanapariko atão itariakori auĩtetximoni okiko tĩkane. Iriakoritxi sikanapanako imiakori auĩtetximoni okiko tĩkane. Eenetxiakori omanatana iriakori, inoroakoro pakini. Eenetxiakori xika ninoa okapeẽka. 13Nota sãkire hãuikini xika, ikinimane omanatai hĩte, iuaritika himatakanapakaniãri nisãkire hãuikini, hanikaãkako Teoso tixinemoni —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Iteene Maerekanitxi Apokini

(Mateo 24.15-28; Arókasi 21.20-24)

14Iuaĩkana Xesosi sãpiretana:

—Hĩtikariko Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Tanieo inakori sãpiretapekari ikara pirena. (Ininiã hĩte ia atatsopanãtakanii, hĩkenakotariko Xesosi õtãkikiniua.) Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki hĩtikasaaki, hĩte Xotẽia tõpa auakanii, himitekapoka mitaxiratarimoni. 15Iusaaki hĩte haãpoko nopini auakanii, katima hĩtxako hĩkatxakini. Haãpoko !hĩiroãpe hĩtii himakatzakini ĩkapani. 16Hĩte kikio auakanii, !hĩkanapiripe haãpokomoni himãka hãpini ĩkapani. 17Ikarasaaki !erekapaniri sito kamixiromoni, sito kaxitakakareromoni. 18Teoso hamanaã himitekini kamoĩsaaki, kotxi himitekini mitaãsaaki !erekari. 19Iusaaki atatsiiri auakatapitikako. Ia atatsiiri apiata atatsiitaãkako. Kitxakapirĩka itixi Teoso kamakasaaki kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti apisa kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti napa atoko !ikara atoko inakari atatsiiri !auaikako. 20Teoso mapoiãotakaniãri iua õti kãkiti atatsiirauatini õti, !auaikamako kãkiti. Ikinipekamako ipĩpemanako. Teoso iotokakariko ĩkora atatsiiretxi, imereẽkini mapinakanii ĩkapani.

21—Apanakini sãpiretiniãi hĩte: “Xesosi Teoso mereẽkiti ia,” hinikosaaki, !hãuikapiri. “Xesosi Teoso mereẽkiti ikiraãtaã,” hinikosaaki, !hãuikapiri. 22Kotxi Teoso mereẽkiti minakaniiua apokapitikako, “Xesosikarano nota,” inakari. Apaka apanakini apokapitikako, “Teoso sãkire sãpiretakarikarano nota,” inakari. Paxirari ninoa sãkire. Kãkiti ikara atoko inakanii kamariko posotiiiretxi, kãkiti itikiniri ĩkapani. Ninoa nirekamari Teoso mereẽkini imisirienetinina. 23Erepaniko. Ikara õti apokini apisapanika nõtãkikai hĩte —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kākiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini

(Mateo 24.29-31; Arókasi 21.25-28)

²⁴—Iua misirikaretxi napa atoko atokatxi iuakapeka. Kasiri liponikaika. ²⁵Iōriki iaxitikero irikako. Ikinipoko kaikori iaxiti auakari ioĩketaākako. ²⁶Iuasaakipekako ikinimane atapariko kākiti itari iaxitikiri apokaāpotini katxiāri āki. Itapararitika apoka. Kaiotximereri itxaua iusaaki. ²⁷Iusaaki iokanatana initiriakori iaxitikini itinixitimoni, ipinimoni itinixitimoni, atokatxi pokĩkinimoni, atokatxi ereēkokinimoni. Iokanatana initiriakori ikini itixitimoni kākiti imereēkini apitiitinina ikapani —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Piko Mina Pirena

(Mateo 24.32-35; Arókasi 21.29-33)

²⁸Iuaĩkana Xesosi sākirauata.

—Nisāpiretai sāpirenatxi atāo inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ikapani. Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” hĩtxa. ²⁹Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisāpiretakiti hĩtikasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini. ³⁰Ia nisākire atāo. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisāpiretakiti mapokakani apisa. ³¹Iaxiti xipokapitikako. Īkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sākire lixipoka —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kākiti !Imarotari Xesosi

Apokini Manapi

(Mateo 24.36-44)

³²Iuaĩkana Xesosi sākirauata:

—Kākiti !imarotari ikara ōti manapi apokini. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara ōti. Nota Teoso ākirikanera !imarotari ikara ōti. Nirinanira, Teosonanira, imarotari.

³³Hĩtapapikariko. Hĩkoatapikako. Teoso himisākiretapikako. Kotxi !himarotari ikara ōti apokini.

³⁴—Nikanapiriākasaaki, kiki ōtako sikari kanapiriini atoko nitxa. Iua kiki potorikasaaki, ipaniātana initiriakori aapoko inĩkatinina. Ikininape isikanapana parĩkatxi ikaminina. Ipaniātari initiri aapoko toreātaā kaikotakari, “Araōkire pitxako,” itxari. ³⁵Nota hĩtari iaxitikiri

iua kiki õtako sikari atoko nitxako. ãtipirika hiãtapapikanoko, kotxi !himarotari nota apokini õti. !Himarotari mapiãtikikauako napoka. !Himarotari apanãkanõkauako napoka. Imaropirãkatauako napoka. ãkanõkapanikauako napoka !himarotapaniri. ³⁶Atxiiti patimari napokini, ininiã hãkoatapikako, mimakatika hinini ãkapani nota apokasaaki. ³⁷Ininiã ãtipirika hiãtapapikanoko. Ikininapemoni apaka ikara nitxa —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Xesosi Okaenetiko Pirena

(Mateo 26.1-5; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-53)

14 ¹Iuasaaki kãkiti apotiitaua ipi kiiniriti auakasaaki. Pãskoã kiiniriti, pão miãtiãkati nikiko kiiniriti pakini aua. Ipi õti kiiniri potorikini apisapanika sasetotxi auãteakori, kaiõkatsoparerini pakini xinikaxitita:
—Natokopa atxatariko Xesosi amaãkini aõkini ãkapani?
²!Amaãkapaniri kiinirisaaki, kotxi amaãkiniãri, kãkiti naiatamaua eereka —itxanãtana.

Sito Kamariãro Mãkaro

(Mateo 26.6-13; Xoão 12.1-8)

³Xesosi auanãta Petãnia aapokotxiti Simão inakori aapoko. Iua Simão akiritaãka “Maere Matati.” Simão aapoko Xesosi nipokonãtakasaaki, sito apoka. Oa minari kopitipaki kai kamakori, kai arapãstiro inakoro. Kopitipaki ãki aua kamariãro, nato inakoro. Pakaronepokoro. Oãpokasaaki Xesosimoni, opakauanakari kopitipaki. Okitakaro kamariãro Xesosi kiiã. ⁴Iuasaakipeka apanakini iuaã auakani omanãkarauata.

—Kinirepa oioanataãka kamariãro? ⁵Ovẽtxitamaroko, ininiã kaiãopokomaniko txineiro oãpakapamako. Tresẽtosi txineiro ota prata kamakori oãpakamako. Txineiro mauakinitimoni osikiniã erekamariko —itxana.

Iteene ikapatitana. ⁶Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko !hãtxapero. !Homanatapero. Erekarì okaminano. ⁷Kãkiti matxineiroteni auapikako hãtekata. Hinirekasaakiriko hãsikaro txineiro ninoamoni. Nota !auari ãtipirika hãtekata. ⁸Oia sito kamari ikinipoko oimarotakiti nota ãkapani. Nipinini apisapanika oina notamoni. Omaritari niõto, niõto iposope inini nikatiko ãkapani. ⁹Atão nisãpiretai hãte. Teoso iokanapirena erekari sãpiretikoãtaã

ikini itixiti, osãpiretaãkako apaka oia sito kitakiniro kamariãro nikiiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —itxa Xesosi.

Xotasi Mĩkapiritiniri Xesosi

(Mateo 26.14-16; Arókasi 22.7-16, 21-23; Xoão 13.21-30)

¹⁰Tosi pakini Xesosi moianariakori. Imoianari Xotasi inakori sari sasetotxi auĩteakorimoni. Imisãkiretana ninoa Xesosi imĩkapiritini ĩkapani, ninoamoni isikiniri ĩkapani. ¹¹Ikenakotakasaakirina Xotasi sãkire, ipoxokoniuatana. Isikaenatarona txineiro iuamoni. Eereka Xotasi iãtapari Xesosi imĩkapiritini õti.

Pãskoa Kiiniriti Kamiko

(Mateo 26.17-25; Arókasi 22.7-13)

¹²Pãskoa kiiniriti potorikini õti, soti auĩte anaakori okiko õti, Xesosi moianariakori misãkiretari iua:

—Namonipa pinirekatari Pãskoa kiiniriti akamini?

¹³Ininiã Xesosi iokanatana imoianariakori ipi.

—Hĩsa sitatximoni. Iuaã kiki ãparaã kopitiã anikakari hãpiãkata. Iua kikikata hĩsa. ¹⁴Iua sinimoni kaapokori himisãkireta. Hĩtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotiniri, namonipa erekari imoianariakorikata inipokotini Pãskoa kiiniriti ikamakasaakina?” hĩtxariko. ¹⁵Ininiã iua oerekaiko hĩte itanokiri koa mitapoari. Auapeka kãkiti topãkini. Imakinika oeretapeẽkaika —itxana.

¹⁶Ininiã imoianariakori sari. Sitatxi apokasaakina Xesosi sãkire iaõka aua. Ininiã ninoa kamari nipokori Pãskoa kiiniriti ĩkapani.

¹⁷Ĩkanõkapeka inakasaaki Xesosi apoka tosi imoianariakorikata.

¹⁸Inipokonãtakasaakina, Xesosi txana:

—Atão nisãpiretai. ãti hĩte notakata nipokotakari mĩkapiritanoko nota —itxa.

¹⁹Ininiãkara Xesosi moianariakori matinaniuata. Ipimaãrina Xesosi:

—Notakani atxiĩti?

ãtipekana:

—Notakani atxiĩti?

Ininiã imakinikana ikara atoko itxana. ²⁰Ininiã Xesosi:

—ãtika hĩte notakata auakari mĩkapiritano. Notakata komiri iopitiãtakarikarako sikano nimokaiakariakorimoni. ²¹Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari

nipinini tīkane. Nota hītari iaxitikiri mīkapiritakari iteene misiritaākako. Erekarariko maponaniākatika inaākamako.

Xesosi Īto, Iarēka Pakini

(Mateo 26.26-30; Arókasi 22.14-23; 1 Korīto 11.23-25)

22 Xesosi imoianariakorikata nipokonātakasaaki, Xesosi kosekari komiri. Imisākiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari.

Imapopeēri komiri, xanaka itxari imoianariakorimoni.

—Apakapa, nika hītako. Ia niīto —itxana.

23 Iposo atoko koseka itxaro iākoanatchi. Imisākiretari Teoso:

—Erekapitikari ia iāriā pisikakiti atemoni.

Ininiā iākoanatchi isikana imoianariakori. Ikinikana iātarina iāriā.

24 Ininiā Xesosi:

—Ia niarēka xiketakariko makatxakariko kaiōpokori kākiti maerekani. Teoso sāpiretapekari kākiti ikamaenetakiti amaneri kākiti īkapani. Ia niarēka oerekari kākiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. 25 Atāo nisāpiretai. !Niātaikaroko ovapeē, Teoso auītetxi ininiātaāua nimapokakanisaaki. Iuaā napokasaaki niātari. Amaneri iāriāti niātako —itxa Xesosi.

26 Eereka ninoa xikarauata Teoso īkapani. Iua atoko isana oriva mina auiniātaā, oxiratari nopini.

Xesosi Sāpiretari Petro

Kipatiniri Iua

(Mateo 26.31-35; Arókasi 22.31-34; Xoāo 13.36-38)

27 Xesosi misākiretana imoianariakori:

—Ia īkanōkati hīkinika hīte takanapanoko nota, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:

Nokariko soti auīte piratakari, ininiā ikinika ipiraakori iarikitatako, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori. 28 Ininiā eereka nota nipinaāka atoko, iuaīkana nōkitikaākaua atoko, nisako hīte apisa Kariréiamoni —itxa Xesosi.

29 Ininiā Petro:

—Nota !nitakanapai pite. Atxiīti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai.

30 Ininiā Xesosi:

—Atão nisāpiretai. Ia īkanōkati patari ipikata sākirauatini apisapanikako, ipi āti pakinikata, “!Nimarotari iua,” pitxanoko — itxari Petro.

³¹Petro apakapapiretari itaparaxinireritika:

—Atxiīti pitekata nokaāka, iuaritika kona nota sāpiretari apanakini nimimarotakanii pite.

Ikininape Xesosi moianariakori Petro sākire iaōka ikamana.

Xesosi Misākiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriātaā

(Mateo 26.36-46; Arókasi 22.39-46)

³²Xesosi imoianariakorikata apoka ātiātaā kākiti akiritakiti Xetsémani inakoriātaā. Iuaā Xesosi paniātana imoianariakori:

—Uai hītopāka. Teoso nimisākiretako —itxa.

³³Anikari Petro, Txiako, Xoão pakini iuakata apikomoni. Iuaā Xesosi iteene matinaniuata. Maerekaxiniretinoka itxa. ³⁴Ininiā iua:

—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiā okaaritano. Uai hīkaikota. Araōkire hītxako —itxana.

³⁵Apikomoni isa. Ipamaka xitimoni, misākireta itxari Teoso.

³⁶Itxari iri:

—Papai, pite posotari ikinipoko pikamini. !Pauiritapeno paītiki natatsiirauatini, iuaritika ninirekari pite nirekakiti nikamini. Nota nirekakiti nikamini kona ninireka —itxari iri.

³⁷Eereka ikanapiriā Petro, Txiako, Xoão pakinimoni, txamari ninoa imakanāta. Xesosi akiritari Petro:

—Simão, himakanāta? Kona hīposotatari āti oaranoka hīkoatini?

³⁸Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hīkamini, !hīkamapiri.

Araōkire hītxako. Himisākiretariko Teoso, ininiā !hīkamari maerekati. Kākiti xinire atxiīti !nirekari maerekati ikamini. Txamari kākiti īto tapara poiāoka, ininiā ikamari maerekati. Ininiā erepaniko —itxana ninoa.

³⁹Iuaīkana isa Teoso imisākiretini īkapani. Teoso imisākireta, mitxi isākire atokokana itxa. ⁴⁰Iposo atoko ikanapiriā. Txamari iuaīkana ninoa imakanātapanika. !Iposotarina ikoatinina. Ipētauatana, ininiā !kasākirena.

⁴¹Iuaīkana ikanapiriā Petro, Txiako, Xoão pakinimoni.

—Himakanātapanika? Hītomanātapanika? Iaōpe. Hātapana. Hītari iaxitikiri uatxa sikaākako maerekati kamakanimoni. ⁴²Hōkitikaua. Masa. Hātapana. Apokaāpota kiki nimīkapiritakiri —itxana.

Xesosi Maïkiko Pirena

(Mateo 26.47-56; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

43 Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xotasi apoka. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara. Iminana ito kiki, saasara mïkani, piriri mïkani. Sasetotxi auïteakori, kaiökatsoparerini, kiomãtxiakori pakini iokanatarari Xotasi kikiakorikata Xesosi imaïkinina ïkapani. 44 Xotasi mitxipeka säpiretari kikiakori:

—Nota apitxokakiti Xesosipitikarako iua. Iuasaaki himaïkapekariko. Erepaniko hanikasaakiri, imamitekakani ïkapani —itxa.

45 Xotasi apokasaaki, isakatapitipori Xesosimoni. Akiritari:

—Koerekareri.

Inakasaakipeka apitxoka itxari.

46 Inakasaakipeka kikiakori maïka, anika itxarina Xesosi. 47 Kiki iuasaaki iuaã auakari kosekaro saasara. Iua sauãakatari sasetotxi auïte apiatakari nitiri. Itsotakakïpitari. 48 Iuasaakipeka Xesosi:

—Hïte ina himaïkinino ïkapani, saasarakata, piririkata. Kiïtiriri atoko hïtxapeno nota himaïkinino. 49 Ikiniötika nota auanãtari hïtekata Teoso misãkiretiko aikoti äki, noerekarauatakasaaki. Iuaã hïte !imaïkano nota, kotxi Teoso sãkire iökatsopatapeëkaika hïte maïkinino kiïtiriri himaïkini atoko —itxana ninoa.

50 Iuasaakipeka ikinika Xesosi moianariakori miteka, asika itxarina iua. 51 Iuasaaki ätokori sari Xesosi tikini. Iua mäka ätinoka aua iïtoã pirikakari. Kikiakori maïkamari iua. 52 Imãkanoka kaikota iuakoãna. Kasarapeka imiteka iua ätokori.

Xesosi Xoteo Auïteakori Apisatoõ

(Mateo 26.57-68; Arókasi 22.54a; 63-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

53 Ninoa anikari Xesosi sasetotxi auïte apiatakari aapokomoni. Iuaã ikinika sasetotxi auïteakori, kiomãtxiakori, kaiökatsoparerini pakini apotiitaua. 54 Petro ikira atoko isaãpota Xesosi anikakani tikini. Ìroã sasetotxi auïte aapoko piriketakorikä. Iuaã iitopãka sasetotxi auïte apiatakari nitiriakorikata. Iroka xamina tinipoki.

55 Aapokotxi äki sasetotxi auïteakori, ikinika Xoteo auïteakori pakini pimaãna kãkiti:

—Kipa imarotatarari maerekati Xesosi kamini?

Ninoa nirekari Xesosi okiko imaerekani xika. Txamari !apokarina imaerekani imarotakani, kotxi !ikamari maerekati. 56 Kaiãopokori kãkiti

sāpiretari maerekati Xesosi kamakiti, txamari paxirari ninoa sākire, kotxi āti sāpiretakiti ipinimoni, āti sāpiretakiti ipinimoni, itxaāpotana.

⁵⁷Apanakini kiki ōkitikaua, sāpireta itxarina ia aāpirena Xesosi ikamapiretinina. ⁵⁸Ninoa:

—Ate kenakotari isāpiretiniri: “Nirikariko ia aiko Teoso misākiretiko aikoti kākiti kamakiti. Ipi āti pakini ōti inakasaaki nikamariko āti aiko kākiti makamakiniti,” itxa isākire.

⁵⁹Txamari ikara sākiretxi āti sāpiretakiti ipinimoni, āti sāpiretakiti ipinimoni, itxaāpota.

⁶⁰Iposo atoko sasetotxi auīte apiatakari tima ikinimane apisatoō. Iua pimaāri Xesosi:

—Kininiāpa na papakapapiretari ninoa sākire? Kixikapa ninoa ikara atoko txanātai? —itxari.

⁶¹Txamari !kasākireri Xesosi. !Apakapapiretari. Ininiā sasetotxi auīte apiatakari iuaīkana pimaāri:

—Pitekani Teoso mereēkiti txataua? Pitekani Teoso ākiri txataua? —itxari.

⁶²Ininiā Xesosi:

—Ari, iua ākiripitikarano. Hātamatariko kākiti itari iaxitikiri topākini Kaposotiireri kikomoni. Hātapariko kākiti itari iaxitikiri uai apokaāpotini katxiāri āki —itxa.

⁶³Iuasaakipeka sasetotxi auīte apiatakari matsorākari imāka, kotxi iuākatari Xesosi sākire maerekati ininiua.

—!Anirekaikari Xesosi kamakiti sāpiretakani. Atokopeka. ⁶⁴Kotxi hīte kenakotapekari isākire maerekati, “Teoso ākirirano” inini. Natokopa atxatari iua? —itxana.

Ininiā ninoa apakapapiretari:

—Okaākapitikako —itxarina.

⁶⁵Apanakini kiisokari Xesosi. Mākatxi mataā iapirikarina ikiiā oki manapi imatamatakani īkapani. Iposo atoko iāsokarina.

—Pisāpiretaua, kipa āsokai? —itxarina.

Sasetotxi auīte nitiriakori apaka āsokari iua iuakoāna.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini

(Mateo 26.69-75; Arókasi 22.54b-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

⁶⁶Iuasaaki Petro ixiti aua aapokotxi piriketakoriki āki. Sasetotxi auīte apiatakari nitero ātokoro apoka iuaā. ⁶⁷Oātamatariki Petro irokanātini xamina tinipoki. Oa mixinitari iua. Ininiā oa:

—Xesosi Nasareekiri moianarikai pite apaka —otxa.

⁶⁸Ininiã:

—Kona, nota !imarotari pisãkire —itxaro.

Iuasaaki pirikere ãronakikoãtaã isari. Iuasaakipeka patari sãkirauata. ⁶⁹Oa sasetotxi auïte nitero atamatari iua iuaã.

—Ere kiki iua moianaripitikara —otxana ninoa Petro takote auakani.

⁷⁰—Kona iuano nota —itxa.

Païtiki ninoa iuaã auakani:

—Iua moianaripitikarai. Pite Kariréiakirikarai. Pisãkireëra ate imarotai —itxarina.

⁷¹Ininiã Petro:

—Nota !imarotari kiki ikara atoko hinanãtakiti. Atãoene nimasãpiretakaniã, Teoso misiritamanoko. Teoso imarotari nota sãkire atãoka nisãpiretinii —itxana.

⁷²Ikara atoko Petro inakasaaki, iuaïkana patari sãkirauata. Ininiã Petro xinikari Xesosi sãpiretakiti iuamoni. “Ipikata patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pïtxanoko.” Ikara inakari ixinikasaaki, itxiapata.

Xesosi Pirato Apisatoõ

(Mateo 27.1-2, 11-14; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38a)

15 ¹Katimatiniãkata sasetotxi auïteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, ikinimane Xoteo auïteakorikata xinikaxitinãta. Ipaniãtarina Xesosi iaxirikiko. Iposo atoko anika, sika itxarina Piratomoni. ²Pirato pimaãri Xesosi:

—Pitekani Xoteoakori auïte txataua? —itxari.

Ininiã Xesosi:

—Ari, pisãkire atãopitikara.

³Sasetotxi auïteakori apoiãpotari Xesosi, txamari Xesosi !kasãkireri. ⁴Ininiã Pirato:

—Na papakapapiretari? Ninoa iteene misãkirepiretai —itxari.

⁵Iuaritika Xesosi !apakapapiretari. Ininiã Pirato ãkixinireë:

—Kinirepa kona apakapapiretari? —itxa.

Xesosi Okiko Nirekiko

(Mateo 27.15-26; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38b-19.16)

⁶Pãskoa kiiniriti auakasaaki, Pirato itotari isikakiniri kateia ãki auakari kãkiti nireëkiti. ⁷Iuasaaki Xesosi maïkikosaaki,

Pahapasi inakori aua kateia āki. Iua Pahapasi apanakini kateia āki auakanikata okaniuatapeka Homanoakori inaiatakasaakina. ⁸Pirato sākirauatakasaaki Xesosikata, kākitipokoni apoka Piratomoni.

—Kateia āki auakari pisikaka —itxarina.

⁹Ininiā Pirato pimaāna:

—Hinarekatari nisikakiniri Xoteo auīte hīte īkapani? —itxana.

¹⁰Pirato iteene imarotari sasetotxi auīteakori sikari Xesosi iuamoni Xesosi ixikotinina xika. ¹¹Sasetotxi auīteakori maasakana ninoa iuaā apotiitakaniua:

—Hamanaāri Pirato Pahapasi isikakini īkapani —itxana kākitimoni.

¹²Pirato iuaīkana pimaāna:

—Natokopa nitxtari ia kiki Xoteo auīte inakori? —itxa.

¹³Akiripoakatana:

—Aamina ĩpiriāmitakari nopini hītokakitari —itxana.

¹⁴Ininiā Pirato:

—Kixikapa? Maerekati !ikama —itxa.

Apiata akiripoakatana:

—Aamina ĩpiriāmitakari nopini hītokakitari —itxakatana.

¹⁵Ininiā Pirato sikakari Pahapasi ninoa īkapani, kotxi inirekari ikamapoxokonitina ninoa kākiti. Eereka ipaniātari Xesosi xirokitatiko aāpitsaā. Eereka Pirato paniātari sotatoakori tokakitiniri Xesosi aamina ĩpiriāmitakari nopini.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi

(Mateo 27.27-31; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.1-3)

¹⁶Ininiā sotatoakori anikari Xesosi Pirato aapoko āki. Akiritarina ikinika sotato. ¹⁷Iposo atoko ieretakarina mākatxi pōkamarari Xesosi ĩtoā. Ikamarina saporieāta kotipiaro kamakori, taka itxarina Xesosi kiiā.

¹⁸—Aāuīte —itxarina Xesosi inapetinina.

—Xoteo auītekai pite —itxarina.

¹⁹Iaritakiitarina aākeē. Ikiisokarina. Ikapotoreēkauana Xesosi apisatoō.

—Aāuīte —itxarina Xesosi inapetinina.

²⁰Inapetakarina atoko imakatzakarina mākatxi pōkamarari. Xesosi māka iuaīkana ieretaka. Eereka anikarina Xesosi aamina ĩpiriāmitakari nopini itokakitinirina īkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Īpiriãmitakari Nopini

(Mateo 27.32-44; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

²¹ Īpixinipokoriti itaõkitarina kiki Simão inakori. Sireni sitatxitikiri iua. Iua anaakori Arexãtri, Hopo pakini. Iuasaaki Simão apoka Xerosareẽ. Sotatoakori paniãtari iua:

—Ia aamina Īpiriãmitakari panikinari —itxana.

²² Anikarina Xesosi ixirataã, Kóokota inakoriãtaã. Xoteo sãkire “Kóokota.” Apanakini akiritari iua oxiratari uãka “Kiitãtãtxi,” inaãka akiritiko. Iuaã apokana. ²³ Isikamarina iãriã pinĩtxikata, miha inakorokata, Xesosi iãtini ĩkapani, itsii imimarotakani ĩkapani, txamari !nirekaro iãtiniro. ²⁴ Ininiã itokakitarina aamina Īpiriãmitakari nopini. Eereka ikamarina sarauatxi, Xesosi mãka apakapakani imarotininina ĩkapani. Ikara atoko apanakini anikari Xesosi mãka. ²⁵ Īkanõkapanika novi oara itokakitapeẽka Xesosi aamina Īpiriãmitakari nopini. ²⁶ Aaminaã auari iõkatakítina, apoĩtiko pirena, “Xoteoakori Auĩte” itxa. ²⁷ Ninoa tokakitana ipi kiĩtiririni apaka aamina Īpiriãmitakari nopini, ikikomoni ãti, isanaremoni ãti. ²⁸ Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Okapeẽkako iua, kokaniri okiko atoko inapeẽkako.

Ininiã Xesosi okikosaaki ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka auapeka iuasaaki.

²⁹ Ninoa iuaã napakani misãkirepiretapikari Xesosi:

—Kiĩkitei. Pite sãkire: “Nirikariko Teoso misãkiretiko aikoti. Ipi ãti pakini õti inakasaaki nikamari iuaĩkana,” pitxama. ³⁰ Ikara atoko piposotiniã, piteka pimakatxakauako, ininiã pikatxaka aamina Īpiriãmitakariã —itxarina Xesosi inapetinina.

³¹ Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini napetari Xesosi:

—Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka !iposotari imkananitinia —itxakakana.

³² —Ikatxakiniãrako ate auikari Teoso mereẽkiti ininiãua.

Ikatxakiniã, aãuikari Isaeo auakani auĩte ininiãua —itxakakana.

Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka misãkirepiretari.

Xesosi Īpinini Pirena

(Mateo 27.45-56; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)

³³ Iuasaaki apaniãxiti ipiãka. Ikini itixitika piãka. Ipi ãti pakini oara ipiãka. ³⁴ Ipi ãti pakini oara napa atoko Xesosi akiripoakata:

—Erii, Erii, aremaa sapakatanii —itxa.

Ia atatsopatakari sākireē: “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pítakanapano?” itxa.

³⁵Kākiti iuaã auakani kenakotari akirinātini.

—Hikenakota. Akirinātari Eríasi —itxana.

³⁶Iuusaakipeka kiki ina katimariã. Iãkari mapoa atoko inakari iãriã katxioãrimoni, aãke mapotökire taka itxari, sika itxari Xesosi iãtini ikapani.

—Mitxipanikako. Maiãtapari. Atauako Eríasi makatxakatapaniri Xesosi —itxana.

³⁷Xesosi itapararitika akiripoakata, eereka ipípe itxa. ³⁸Iuusaakipeka mãkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti ãki arökakari tsorakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mãkatxi mata !auritari kãkiti ñroini Teosonani Auini Pakitaãtaã. ³⁹Sotatoakori auíte aua aamina ipiriãmitakari apisatoõ. Ikenakotari Xesosi akiritini. Itikari ipinini.

—Atãopitikara Teoso ãkiri itxaua ia kiki —itxa.

⁴⁰ãTokaka sitoakoro ikira atoko atamanãtarina Xesosi, Maria Matarenama, Saromeema, ãto Mariama, apanakini sitoakorokata. Xosesi, Txiako pakini inoro oa Maria. Iua Txiako maneripanika inakari. ⁴¹Xesosi Kariréia auakasaaki, ninoa sitoakoro moianatari iua. Imiparĩkatarina. Xesosi ipĩkasaakikanera apanakini sitoakoro kaiãopokoro aua iuaãtaã. Ninoa apoka Xerosareẽ Xesosikata.

Xesosi Ikatiko Pirena

(Mateo 27.57-61; Arökasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)

⁴²Ikara õti, Xesosi ipinini õti, kãkiti parĩkauatini õti, kãkiti tomatini õti apisapanika, iuusaaki kikatatikipeka. ⁴³Iuusaaki Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, sari Piratomoni. Iua Xosee Xoteo auíte apanakinikata. Ikinimane paxitari iua. Iua apaka iãtapari Teoso ikinimane auíte ininiua õti apokini. Itaparaxinireritika Piratomoni isa, amanaã itxari Xesosi ñto. ⁴⁴Ininiã Pirato ãkixinireẽ:

—Atauako patimari Xesosi ipinini? —itxa.

Ininiã ipĩkapiretari sotatoakori auíte. Iua apokasaaki Pirato pimaãri:

—Atauako Xesosi ipípeka? —itxa.

⁴⁵Ininiã iua:

—Ari, ipinapitipeka —itxari.

Ininiã Pirato:

—Panikaikari iito —itxari Xoseemoni.

⁴⁶Iuasaaki Xosee amotari mākatxi mata erekari, arínio inakori. Eereka imaktxakari Xesosi ito. Iapirikari iito mākatxi mataã, anika itxari akauari irikomoni. Kai kisakakori āki ieretakari Xesosi ito. Eereka kai mitapoari ikatika, tota itxari iriko. ⁴⁷Ipi Maria itikanātari Xesosi ito takikoãtaã, Maria Matarenama, Maria, Xosesi inakori inoroma pakini.

Xesosi Iuaĩkana Auāki Inini

(Mateo 28.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

16 ¹Tomatiko õti xipoka atoko mapiānikata, ipi āto pakini sito amotaro kamariāro, Xesosi ito ikamamaritinina ĩkapani, Maria Matarenama, Saromeema, Maria Txiako inoroma pakini. ²Katimatinĩkata, tomĩkosaaki, ĩkanõkapanika, atokatxi pokĩkasaaki, ninoa sari akauarimoni. ³Kimaporiã isikasaakina, isãkirauaãpotana: —Kipa makatxakinoua kai auĩte iriko tore? —itxaãpotana. Amaripokori iua kai. ⁴Iuaã apokasaakina, atamatarina. Kai maktxakapeẽkaika. ⁵Ininiã ĩroãna iriko āki. Atamatarina ātokori topãkanãta ikikomoni. Imãka ĩtanori, kasarori. Ininiã ninoa tikoka.

⁶Ininiã iua:

—!Hĩtikokape. Hĩte nitanātari Xesosi Nasareekiri, aamina ĩpiriãmitakari nopini tokakitakori. Ōkitikapekaua iua. !Auaika uai. Hãtamata. Mitxi itakarina iito uai. ⁷Hĩsipeka. Hĩsãpiretari Petro, apanakini Xesosi moianariakori pakini: “Xesosi sapanikako hĩte apisa Kariréiamoni. Iuaã hĩte aõkitari iua, kotxi ipinaka apisapanika isãpiretapekari ikara hĩtemoni,” —itxana ninoa.

⁸Itimaritikana ninoa pokĩka. Imitekana. Ikikinanakana, ipĩkarena xika. !Isãpiretarina apanakini, kotxi ipĩkarauatana.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni

(Mateo 28.9-10; Xoão 20.11-18)

⁹Xesosi õkitikasaakia ipinaka atoko ĩkanõkapanika semana potorikini õti, tomĩkosaaki, oerekaua merepitipanika Maria Matarenamoni. Mitxipe Xesosi aõkitakasaakiro oa Maria, omitikari maerekani matamatakoni setxi pakini oa itoã auakani. ¹⁰Xesosi õkitikasaakia, iua oaõkitaka atoko, osari merepanika Xesosi moianariakorimoni. Iuasaaki iteene imatinaniuatana. Itxiapanãtana. Osãpiretana ninoa:

¹¹—Xesosi iuaĩkana auāki itxapeka. Nota aõkitari iua —otxana. Txamari ninoa kona auikari osãkire.

Xesosi Oerekaua Ipi Imoianariakorimoni

(*Arókasi 24.13-35*)

¹²Eereka iuaka oerekaua ipi imoianariakorimoni, kimaporiã isikasaakina aapokotxi mauakaniãtaã. Iuasaaki itoõ ipinipo itxa.
¹³Eereka ninoa kanapiriã. Isãpiretana apanakini imoianariakori, txamari !auikarina isãkirena.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni

(*Mateo 28.16-20; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23*)

¹⁴Eereka Xesosi oerekaua õsi imoianariakorimoni inipokotakasaakina. Xesosi õtãkikana:

—Kinirepa hïte !auikatari nota iuaïkana auãki ninini? Kinirepa !hãuikatari nota aõkitakani sãkire? !Kaiokakarekii —itxa.

¹⁵Iposo atoko Xesosi txana:

—Ikini itixiti hïsako. Hïsãpiretariko Teoso iokanapirena erekari ikinimanemoni. ¹⁶Teoso sãkire auiaãkari patxisatakori, iuarako sari Teoso tixinemoni. Teoso sãkire mauikakati, Teoso misiritapikariko. ¹⁷Teoso sikaposotiiretanako isãkire auiaãkani, ininiã apanakini imarotari Teosokara sikari iposotiire ninoamoni. Ia atoko Teoso sikaposotiiretana. Omitikarina maerekani matamatakoni nota uãkaã. Isãkirauatana imimarotakinitina sãkiretxitiã.

¹⁸Imaïkiniãrina imini, !lipinana. Iãtiniãrina ikianari, !amianatana. !Ipinana. Itakauakotaua amianatakani nopini, ininiã amianatakani makananitaãka —itxa Xesosi sãkire.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni

(*Arókasi 24.50-53; Átosi 1.6-11*)

¹⁹Imoianariakori imisãkiretanapaka atoko, Xesosi anikaãka Teoso tixinemoni. Iuaã iua topãka Teoso kikomoni. ²⁰Xesosi moianariakori eereka isipekana, Teoso sãkire ikini aapokotxiti auakani isãpiretinina ïkapani. Apiananiri moianatana. Apiananiri sikaposotiiretana ninoa, ininiã apanakini imarotari ninoa sãpiretakiti atão inini. Ameẽ.